

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

I. ÉVFOLYAM – 2011. ÉVI 3. SZÁM

Tartalom

Bevezető	2
Törvényességi Ellenőrzési és Felügyeleti Főosztály tájékoztatói	3
Tájékoztató a hálaló kereskedelem helyi szabályozásáról	3
Tájékoztató az önkormányzatok vagyoni döntéseit érintő egyes formai követelményekről	11
Hatósági Főosztály tájékoztatói	13
A Ket. novella II. által bevezetett néhány fontosabb változás (3. rész)	13
Közlekedés-igazgatás: A 304/2009. (XII. 22.) Korm. rendelet alkalmazásának gyakorlatáról	17
Adóigazgatási ügykörben végzett felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai	18
Tájékoztató a Wekerle Sándor Alapkezelő tevékenységéről és pályázatairól.....	20
Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói	25
Bemutatták a Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Programot	25
Tájékoztató a köztisztviselői és kormánytisztviselői jogviszony megszüntetésének új szabályairól	25
Tájékoztató a Kormányhivatalban elvégzett dolgozói elégedettségi felmérésről.....	27
Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói	29
Az alanyi ápolási díjra való jogosultság feltételei a társadalombiztosítási ellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) szerinti saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátás megállapítását követően	29
Építésügyi Hivatal tájékoztatói	31
Elérhetőségi változás	31
Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság tájékoztatói	32
Felhívás Csongrád megye parlagfű mentesítésére.....	32
Földművelésügyi Igazgatóság tájékoztatói	34
Kártalanítják a gazdákat – A Kormányhivatal gyűjti az uborkafertőzéssel kapcsolatos bejelentéseket	34
Munkaügyi Központ tájékoztatói	35
Munkaerő-piaci helyzetkép (Csongrád megye – 2011. május).....	35
Fogyasztóvédelmi Felügyelőség tájékoztatói	38
Fogyasztóvédelem a megye játszóterein.....	38
Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv tájékoztatói	40
Tájékoztató a természetes fürdővizek és fürdőhelyek kijelöléséről.....	40

6741 SZEGED,

RÁKÓCZI TÉR 1.

WWW.CSMKH.HU

VEZETO@CSMKH.HU

TEL.: 62/562-662

FAX: 62/562-601

A KIADÁSÉRT FELELŐS:

B. NAGY LÁSZLÓ
KORMÁNYMEGBÍZOTT

SZERKESZTI:

KOORDINÁCIÓS ÉS SZERVEZÉSI
FŐOSZTÁLY

A SZERKESZTÉSben KÖZREMŰKÖDIK:

DR. LŐRINCSIK PÉTER
LORINCSIK.PETER@CSMKH.HU
62/562-656

BEVEZETŐ

Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Jegyző Úr!

Bízom benne, hogy Hivatalunk Tájékoztatójának korábbi számaiban megjelent szakmai anyagok hasznos segítséget nyújtottak munkája során.

A Tájékoztató jelen számában továbbra is aktuális témákat, jogszabályváltozásokat emeltünk ki, illetve fel kívánjuk hívni a figyelmet az aktuális feladatokra, határidőkre.

Tájékoztatót teszünk közzé a házaló kereskedelem helyi szabályozásáról, mellékelve az állampolgári jogok országgyűlési biztosának jelentését.

Folytatjuk a Tájékoztatónk 1. számában megkezdett Ket.-változások ismertetését a jogalkalmazás segítése érdekében. Közzétesszük az adóigazgatási ügykörben végzett felügyeleti ellenőrzések tapasztalatait, és bemutatjuk a Wekerle Sándor Alapkezelő tevékenységét.

Felhívjuk a figyelmet a Ktv. és a Ktjv. jogviszony megszüntetésére vonatkozó – a közelmúltban hatályba lépett – új szabályaira.

Tájékoztatót készítettünk a Kormányhivatalban elvégzett dolgozói elégedettség felméréséről.

Ismertetjük az alanyi ápolási díjra való jogosultság feltételeit a saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátás megállapítását követően.

Közzétesszük Csongrád megye parlagrafi mentesítésére vonatkozó felhívásunkat.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az uborkafertőzéssel kapcsolatos bejelentéseket a Földművelésügyi Igazgatóságunk gyűjti.

Bemutatjuk Csongrád megyére vonatkozóan a munkaerő-piac 2011. május havi fontosabb adatait.

Tájékoztatót teszünk közzé a megyei játszóterek fogyasztóvédelmi vizsgálatáról.

Közzétesszük az engedélyezett fürdővizek és természetes fürdőhelyek listáját és az információt nyújtó munkatársaink elérhetőségét.

Remélem, hogy a Tájékoztató témakörei felkeltik érdeklődését és segítik tevékenységét.

Szeged, 2011. június 27.

B. Nagy László
kormány megbízott

TÖRVÉNYESSÉGI ELLENŐRZÉSI ÉS FELÜGYELETI FŐOSZTÁLY TÁJÉKOZTATÓI

TÁJÉKOZTATÓ A HÁZALÓ KERESKEDELEM HELYI SZABÁLYOZÁSÁRÓL

Készítette: Törvényességi Ellenőrzési és Felügyeleti Főosztály

A települési önkormányzatok körében egyre inkább tendenciaként jelentkezik, hogy az önkormányzat illetékességi területén folytatott ún. házaló kereskedés szabályozását érintően egyes kérdéseket helyi önkormányzati rendeletben állapítsanak meg. Ezzel kapcsolatban kívánjuk felhívni a figyelmet az alábbiakra.

Az üzleten kívüli kereskedés fogalmát jelenleg a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Ker.tv.) 2. § 28. pontja határozza meg az alábbiak szerint: „üzleten kívüli kereskedés: a kereskedő vagy a nevében, illetve javára eljáró személy által a termék forgalmazása céljából a vásárlónak – annak kifejezett kérése nélkül – a lakásán, munkahelyén vagy más tartózkodási helyén való felkeresésével vagy az e célból szervezett utazás vagy rendezvény alkalmával folytatott kiskereskedelmi tevékenység.”

Az üzleten kívül fogyasztóval kötött szerződésekről szóló 213/2008. (VIII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése pedig a következőképpen rendelkezik: „a rendelet hatálya azokra a termék értékesítésére vagy szolgáltatás nyújtására irányuló szerződésekre terjed ki, amelyek megkötésére vállalkozás vagy a vállalkozás nevében, illetve javára szerződést kötő személy (a továbbiakban együtt: vállalkozás) és fogyasztó között, a vállalkozás kezdeményezésére, a vállalkozás üzletén, telephelyén kívül, illetve annak hiányában kerül sor, így különösen

- a) a fogyasztó lakásán, munkahelyén, átmeneti tartózkodási helyén, feltéve, hogy a vállalkozás a fogyasztót nem a fogyasztó kifejezett kívánságára kereste fel, vagy
- b) a vállalkozás vagy harmadik személy által ilyen célból szervezett utazás, rendezvény alkalmával.”

Az üzleten kívüli kereskedelmi tevékenység feltételeinek szabályozása – a Ker.tv. 12. § (1) bekezdés a)-b) pontjaiban foglalt felhatalmazásnak megfelelően – kormányrendeleti szinten történik. Az ezzel kapcsolatos szabályokat, így **a tevékenység engedélyezésére, esetleges tilalmára vonatkozó előírásokat** a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló **210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet 18. §-a tartalmazza**. A Korm. rendelet rendelkezik a kereskedelmi tevékenység folytatásának feltételeiről, megállapítja továbbá az üzleten kívüli (házaló) kereskedés keretében forgalomba nem hozható termékek körét.

A fentiek alapján az üzleten kívüli kereskedés, ezen belül az ún. „házaló kereskedés” végzésének feltételeiről magasabb szintű jogszabály – kormányrendelet – rendelkezik, ezért ehhez kapcsolódó szabályozás megalkotására, döntés meghozatalára, a tevékenység korlátozására **a helyi önkormányzatok nem rendelkeznek felhatalmazással**.

Tájékoztatónkhoz mellékeljük az állampolgári jogok országgyűlési biztosának e tárgyban született AJB-219/2011. számú jelentését további szíves felhasználás végett.

Melléklet:**Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának
Jelentése
az AJB-219/2011. számú ügyben**

Előadó: dr. Láposy Attila

Az eljárás megindítása

Egy panaszos azzal a kifogással fordult Hivatalomhoz, hogy Gádoros Nagyközség határában egy táblát helyeztek el, amelyen a „HÁZALÓ KERESKEDELEM TILOS!” felirat szerepel. A beadványozó szerint a tábla kihelyezése, valamint – ennek nyomán – az üzleten kívüli, „házaló” kereskedelem helyi szinten történő megtiltása magasabb szintű jogszabályba ütközhet, továbbá egyes alkotmányos alapjogokat is sérthet.

A panasz nyomán tudomásomra jutott, hogy egyes települési önkormányzatok az ún. házaló, pontosabban üzleten kívüli kereskedelmet tiltó intézkedéseket vezettek be, illetve ilyen intézkedések meghozatalának látszatát keltik. A jelzett probléma nem számít egyedinek: az ország különböző megyéiben, különböző típusú, nagyságú településeinek körében egyaránt előforduló jelenség. Egyes településeken önkormányzati rendelet tiltja a város területén a házaló tevékenység folytatását. Más önkormányzatok a hivatalos honlapjukon arról tájékoztatnak, hogy a képviselő-testület által hozott rendelet alapján „tilos a házaló kereskedelem és a házaló gyűjtés, e rendelkezések megszegése szabálysértésnek minősül és pénzbírsággal sújtható”. Néhány községben a házaló kereskedelmet tiltó táblát helyeztek el.

Tekintettel arra, hogy a konkrét önkormányzati intézkedés kapcsán, valamint – azon túlmutató módon – az üzleten kívüli kereskedelem önkormányzati tiltásával és korlátozásával összefüggésben kialakult jogi helyzet miatt a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelményével összefüggő visszásság gyanúja merült fel, az ügyben az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (Obtv.) 16. § (1) bekezdésében biztosított hatásköröm alapján átfogó vizsgálatot indítottam.

A vizsgálat során az Obtv. 18. § (4) és (11) bekezdése alapján tájékoztatást kértem Gádoros Község polgármesterétől az üzleten kívüli kereskedelem megtiltásának okairól, valamint a táblán jelzett tilalommal összefüggésben tett intézkedésekről. Az üzleten kívüli kereskedelem önkormányzati tiltásával, mint jelenséggel összefüggésben – ugyancsak az Obtv. 18. § (4) és (11) bekezdése alapján – megkerestem a közigazgatási és igazságügyi minisztert, akitől a kérdéskörrel kapcsolatos jogi álláspontjáról, valamint arról kértem tájékoztatást, hogy az irányítása alá tartozó fővárosi és megyei kormányhivatalok észlelték-e a fent említett jelenséget, és ha igen, akkor milyen egyedi vagy átfogó jellegű intézkedéseket tettek a törvénytörésnek minősülő helyzet kezelésével kapcsolatban.

A megállapított tényállás

1. Gádoros Község polgármestere az ügygel kapcsolatban a következőkről tájékoztatott:

A Békés megyei, a román-magyar határhoz viszonylag közel elhelyezkedő Gádoros Községben gyakran megjelentek olyan, engedéllyel nem rendelkező, Romániából érkező házaló árusok, akik bizonytalan eredetű és minőségű termékeket kínáltak nem egyszer zaklató módon a helyi, főként a könnyebben befolyásolható idős lakosoknak. Az árukat autóval hozták, azokat a település különböző pontjain lerakták, és megkezdték a lakosság számára zaklatást jelentő tevékenységüket, amellyel kapcsolatban a lakosok megkeresték a rendőrséget, és az önkormányzatot, mert gyorsan rájöttek, hogy nagyon gyenge minőségű

az a termék, amiknek megvásárlására rábeszéltek őket. A „balyus kereskedők” megálltak a házak előtt, csengettek, percekig kiabáltak, míg ki nem nézett valaki, és utána próbálták meg különböző praktikákkal, erőszakosan rábeszélni a velük szóba állót a vásárlásra.

Az önkormányzat ezek után – képviselői javaslatra – táblákat készíttetett és helyezett ki a község határában, hogy a messziről jött, jogosulatlanul kereskedő személyek a tilalom hatására ne álljanak meg a településen, hanem folytassák az útjukat más települések irányába. A polgármester tájékoztatót, hogy a képviselő-testülete e tárgykörben nem alkotott rendeletet, határozatot nem hozott, mivel a cél csak annyi volt, hogy az eleve engedély nélküli, „balyus” kereskedelmet visszaszorítsa, és megakadályozza a lakosság zaklatását. A polgármester szerint nem követtek el jogszabálysértést, mivel nem került sor az engedéllyel végzett üzleten kívüli (házaló) kereskedelem megtiltásra vagy korlátozásra, a tábla elhelyezése a zaklató módon, engedély nélkül történő „kereskedők” ellen irányult. Válaszában megjegyezte, hogy sem az önkormányzatnak, sem a rendőrségnek nincs tudomása arról, hogy engedéllyel rendelkező, üzleten kívüli kereskedelmi tevékenység folytatását bárkitől is szánon kérték volna, vagy emiatt bárkit is hátrány érhetett volna. A polgármester álláspontja szerint csak a helyi közbiztonság és a lakosság védelme érdekében – egyébként eredményesen – cselekedtek, ugyanakkor azt is elismerte válaszában, hogy a felirat „okozhatott félreértést”.

2. Az üzleten kívüli, házaló kereskedelem önkormányzati szintű korlátozásával, tiltásával kapcsolatban a *közigazgatási és igazságügyi miniszter* a következőkről tájékoztatót:

A miniszter az ombudsmani megkeresés alapján tájékoztatást kért a kormány megbízottaktól a vezetésük alatt álló kormányhivatal által a témakörben lefolytatott törvényességi ellenőrzések tapasztalatairól, eredményeiről, ennek alapján pedig két táblázatot állítottak össze (ezek a települések ABC sorrendjében, illetve megyék szerinti bontásban tartalmazzák a jogszerűtlen önkormányzati döntéseket). A miniszter szerint ugyanakkor lényeges hangsúlyozni, hogy a képviselő-testületek nemcsak rendeletalkotással, hanem határozati formában is hoztak házaló kereskedelmet tiltó vagy korlátozó rendelkezéseket.

A miniszter válaszában rámutatott, hogy a felmérés alapján kijelenthető, hogy az ország egyes területei között jelentős eltérések mutatkoznak, vannak olyan megyék, amelyekben egyetlen házaló kereskedelmet tiltó vagy korlátozó rendelkezést sem alkottak a képviselő-testületek. Összesen három határozat és harminchat rendelet esetében tártak fel a kormányhivatalok törvénysértő előírásokat a házaló kereskedelem tiltásával, korlátozásával kapcsolatban. A miniszter arra is felhívta a figyelmet, hogy 2009. január 1-jétől 2010. szeptember 1-jéig *alkotmányellenes módon szünetelt a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzése*, a házaló kereskedelem tiltásával, korlátozásával kapcsolatos jogszerűtlen döntéseket pedig szinte kivétel nélkül ebben az időszakban hozták meg. A minisztert több kormányhivatal is arról tájékoztatta, hogy a jogelőd szervezeteiknek számos képviselő-testület, jegyző jelezte, hogy a közbiztonság érdekében a házaló kereskedést korlátozni kívánja, azonban a jegyzőkkel folytatott szakmai egyeztetésekkel és a jegyzői értekezleteken elhangzott felhívásokkal sikerült ezeket a törekvéseket visszaszorítani.

A miniszter szerint a kormányhivataloktól érkezett válaszlevelek alapján egyértelmű, hogy a képviselő-testületek a helyi szabályok megalkotásával *nem a jogszerűen folytatott kereskedelmi tevékenységet kívánták korlátozni vagy tiltani*, mert a falusi, kisvárosi lakosság számára kedvező, ha a vásárlási igényeik helyben megoldhatók. A házaló kereskedelmet tiltó vagy korlátozó önkormányzati rendelkezések megalkotásának

célja az időskorú, napközben otthonában egyedül tartózkodó helyi lakosok védelme, amelynek érdekében a testületek szükségesnek tartják a határon túlról vagy más településről érkező személyek által néha erőszak és megfélemlítés alkalmazásával kínált silány minőségű áruk kereskedelmének korlátozását, tiltását. Az önkormányzati szabályozás mellett tehát két fontos érvet hangoztatnak a képviselő-testületek: egyrészt a fogyasztók védelme a rossz minőségű áruktól, másrészt a lakosság biztonságérzetének növelése, amelyhez jelentősen hozzájárul az utazó bűnözők által elkövetett tulajdon elleni cselekmények, az ún. trükkös lopások megelőzése.

Az egyik kormányhivatal arról is beszámolt a miniszternek, hogy a 2009. évben a települési önkormányzatok *bűnmegelőzési tevékenységének* felmérése során több önkormányzat jelölte meg a bűnmegelőzés területén legfontosabbnak ítélt helyi feladatok között a lakosság minél szélesebb körben való tájékoztatásának szükségességét a *házaló kereskedelem veszélyeiről*. Ennek megfelelően néhány településen a bejövő utak mentén – a helységnévtábla alatt – a képviselő-testület döntése (rendelete vagy határozata) nélkül helyeztek el a település egész területére érvényes, házaló kereskedelem tiltásáról szóló táblát. A településeken ugyanakkor az üzleten kívüli kereskedelem jogszerű folytatása önmagában sem szabálysértést, sem pedig bűncselekményt nem valósít meg.

A miniszter szerint az országos szintű jogszabályok áttanulmányozását követően kijelenthető, hogy a házaló kereskedelem önkormányzati szintű korlátozásával, tiltásával kapcsolatos jogi helyzet világos, egyszerűen értelmezhető. A helyzet jogi hátterének elemzéséhez ugyanakkor a miniszter ismertette a kapcsolódó alkotmánybírói gyakorlat, valamint a 2009. október 1-jét megelőző országos szintű jogszabályok rendelkezéseit is.

A miniszter arról tájékoztatót, hogy a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 2009. október 1-jéig nem rendelkezett arról, hogy milyen típusú jogszabállyal korlátozható vagy tiltható meg a házaló kereskedelem. Az egyes képviselő-testületek így az – Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében biztosított – eredeti rendeletalkotói jogkörükre hivatkozva alkottak helyi szintű jogszabályokat. A miniszter jogi álláspontja szerint a képviselő-testületek – figyelemmel a kapcsolódó töretlen alkotmánybírói gyakorlatra – eredeti jogalkotói hatáskörükben eljárva bizonyos keretek között jogszerűen alkották meg a rendeleteiket. Nem minősül törvénysértőnek ugyanis, ha a képviselő-testület külön törvényi felhatalmazás hiányában az országos szintű szabályozással nem ellentétes, ahhoz képest kiegészítő jellegű helyi szabályt alkot. *2009. szeptember 30-áig a képviselő-testületek a település egyes földrajzilag pontosan körülhatárolt területein jogszerűen korlátozhatták vagy meg is tilthatták a házaló kereskedelmet.* Az alkotmánybírói gyakorlat fényében ugyanis törvénysértőnek csak olyan tartalmú önkormányzati döntés minősült volna, amelyik a házaló kereskedelmet a település egész területén megtiltotta vagy korlátozta.

A miniszter tájékoztatása szerint azonban a *jogi környezet* 2009. október elsejétől, a kereskedelemről szóló törvény módosításával *alapvetően megváltozott*, amikor az áruk, a szolgáltatások, a tőke és a személyek szabad áramlásának, mozgásának megvalósításával összefüggésben a kereskedelemről szóló magyar jogszabályokat harmonizálták az Európai Unió irányelvvel. A 2006/123/EK irányelv rendelkezéseivel összhangban a Kertv. 3. § (3)-(4) bekezdéseinek módosításával – egyebek mellett – a házaló kereskedelem korlátozásának vagy tiltásának jogát az Országgyűlés immár saját magának, illetve a Kormányának tartja fenn. A törvény említett bekezdéseiből következik, hogy csak az ott szereplő jogszabályi fajtákkal (törvény, kormányrendelet) köthető hatósági engedélyhez, vagy korlátozható, tiltható meg – többek között – a házaló kereskedelem. A miniszter álláspontja szerint egyértelmű az a törvényi szabályozás, amely szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a házaló kereskedelmet megtiltsa, vagy akár csak korlátozza, sem a település egész területén, sem annak földrajzilag meghatározott

egyres részein.

A miniszter válaszában utalt arra, hogy a házaló kereskedelem feltételeinek szabályozása jelenleg – a törvényi felhatalmazás alapján – *kormányrendeleti szinten* történt meg, ezen belül a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet szabályozza részletesen az üzleten kívüli kereskedelem folytatását. A kormányrendelet 18. §-a állapítja meg a házaló kereskedelemre vonatkozó előírásokat, így – többek között – azoknak a termékeknek a körét, amelyeket nem lehet forgalmazni üzleten kívüli kereskedelem útján (pl. gyógyszerek, jövedéki termékek stb.). Az elvégzett felmérés tapasztalatai alapján a képviselő-testületek a döntéseik meghozatalakor szinte minden esetben a Ker.tv. rendelkezéseire vagy az eredeti jogalkotói hatáskörükre hivatkoztak.

A miniszter részletesen tájékoztatott arról is, hogy a törvénysértések megszüntetése érdekében a kormányhivatalok milyen *intézkedéseket* tettek meg eddig:

- A kapott tájékoztatás szerint a leggyakrabban alkalmazott jogi eszköz a *törvényességi észrevétel kibocsátása* volt, amelyben felhívták a döntést hozó képviselő-testületet a törvénysértés megszüntetésére.
- Néhány kormányhivatal (illetve jogelőd szervezetei) a jegyzőknek tartott *értekezlet* keretében hívta fel a figyelmet a témakörben kialakult jogszerűtlen gyakorlatra.
- Korábban, a törvényességi ellenőrzés szünetelésének időszaka alatt a hivatalok *állásfoglalásokkal*, szóbeli jelzésekkel, telefonon adott szakmai véleményekkel segítették elő a jogsértések megelőzését.
- A dél-alföldi régióban az államigazgatási hivatal havonta megjelenő, *Hivatali Tájékoztató* elnevezésű kiadvány 2009. évi 6. számában hívta fel a jegyzők figyelmét, hogy a témakörben helyi szabály megalkotására nincsen lehetőség.
- Az egyik kormányhivatal észlelte, hogy a megye területén a települések egy részén a bevezető utakon házaló kereskedést tiltó táblákat helyeztek el, ezért *körlevélben* hívják fel a jegyzők figyelmét, hogy ilyen korlátozást nem alkalmazhatnak a településen.

A miniszter válaszában utalt arra is, hogy az országos felmérés során kiderült, hogy vannak olyan képviselő-testületek, amelyek most tervezik ilyen jellegű előírások megalkotását, ezeknek a testületeknek az érintett kormányhivatalok a törvénysértést megelőzendő *tájékoztató leveket* írnak a házaló kereskedelem önkormányzati szintű korlátozásával, tiltásával kapcsolatos jogi álláspontjukról. A miniszter arról is tájékoztatott, hogy a törvényességi ellenőrzés gyakorlatának egységesítése érdekében a kormányhivatalok részére a tárca – irányítói feladatkörében – egy *módszertani útmutatót* készít a házaló kereskedelem önkormányzati szabályozásával kapcsolatban.

A miniszter végül megjegyezte, hogy a kormányhivatalok a törvénysértő önkormányzati döntésekkel szemben eddig is megtették, és a jövőben megteszik a szükséges intézkedéseket. Ha a képviselő-testületek az észrevételben megállapított határidőn belül nem szüntetik meg a törvénysértéseket, akkor a kormányhivatalok az Alkotmánybíróságtól, illetve a bíróságtól fogják kérni a jogsértő rendelkezések megsemmisítését, illetve hatályon kívül helyezését, ezáltal elősegítve a jogszerű állapot helyreállítását.

A miniszter által megküldött összehasonlító táblázatokból kiderült, hogy összesen 12 megyében az egyes településeken (főként kistélepüléseken) rendeletben – néhány esetben határozat formájában – tiltották a házaló kereskedést és árusítást: volt, ahol külön jogkövetkezményt nem is fogalmaztak meg, máshol azonban külön szabálysértésként szankcionálták, szankcióként pedig pénzbírságot és elkobzást írtak elő. A legtöbb érintett kistélepülés Zala megyében (7), valamint Pest és Fejér megyében (5-5) található.

Az érintett alkotmányos jogok

- A *jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye* (Alkotmány 2. § (1) bekezdés: A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.)
- A *vállalkozás szabadsága* (Alkotmány 9. § (2) bekezdés: A Magyar Köztársaság elismeri és támogatja a vállalkozás jogát és a gazdasági verseny szabadságát.)

Alkalmazott jogszabályok

1. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.);
2. A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Ker.tv.);
3. A kereskedelmi tevékenység végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.)

Megállapításaim

I. A hatáskör tekintetében

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának feladat- és hatáskörét az Obtv. határozza meg. Az Obtv. 16. § (1) bekezdése szerint az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság, illetve közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége során a beadványt benyújtó személy alapvető jogaival összefüggésben visszasságot okozott, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Elsőként azt vizsgáltam, hogy a hatásköröm kiterjed-e az ügyben érintett szervekre. A vizsgálattal érintett Gádoros Község Önkormányzata az Obtv. 29. § (1) bekezdés g) pontja alapján hatóságnak tekintendő, így tevékenységének vizsgálata az Obtv. 16. §-a alapján ombudsmani hatáskörbe tartozik.

II. Az alkotmányos alapjogok és alapelvek tekintetében

1. Az országgyűlési biztos – amint erre már számos jelentésemben is felhívtam a figyelmet – egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggés-rendszer feltárása során *autonóm, objektív és neutrális módon*, kizárólag *alapjogi érvek* felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alkotmányban kapott mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az állampolgári jogok országgyűlési biztos vizsgálatai során következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazza az alapjogok korlátozásának alkotmányosságát megítélni hivatott egyes alapjogi tesztekét.¹

Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság már működése első éveiben elvi élel állapította meg, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a *jogbiztonság*. Az Alkotmánybíróság szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek*, működésüket tekintve *kiszámíthatóak* és *előreláthatóak* legyenek a norma címzettjei számára². A jogbiztonság követelménye azonban nem korlátozódik kizárólag a jogalkotás szférájára, nem csupán a normák egyértelműségét követeli meg, hanem azt is, hogy az egyes jogintézmények működése, vagyis a jogalkalmazói magatartás előre kiszámítható legyen³. Az alkotmánybírósági gyakorlat alapján egyértelműen jogbizonytalanságot

teremt, ha egy közigazgatási szerv az állampolgárokat túlbuzgóságból vagy a jogszabály hibás értelmezésből eredő indokolatlan zaklatásnak teszi ki⁴. A jogállamiság elvéből folyó követelmény a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a *jog által megállapított működési rendben*, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott *korlátok között* fejtik ki tevékenységüket⁵. Az irányadó alkotmánybíróági értelmezés alapján a jogbiztonság követelménye – a közhatalmi tevékenység korlátaiként – *önálló alkotmányjogi normaként érvényesülnek*.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes más jogszabállyal. Az Ötv. a helyi önkormányzatok rendeletalkotási jogkörével kapcsolatosan annyit rögzít, hogy a helyi önkormányzat – a törvény keretei között – önállóan szabályozhatja, illetőleg egyedi ügyekben szabadon igazgathatja a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket, emellett törvény a helyi önkormányzatnak kötelező feladat- és hatáskört is megállapíthat.⁶ Az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot. A 17/1998. (V. 13.) AB határozatában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy önmagában véve az, hogy a társadalmi viszonyok meghatározott körét országos érvényű jogszabály a szabályozási körébe vonta, nem akadályozza az önkormányzati rendeletalkotásnak. Ha helyi közügyről van szó, az önkormányzati testület közvetlenül az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében – külön törvényi felhatalmazás hiányában is – jogosult az országos szintű szabályozással nem ellentétes, ahhoz képest kiegészítő jellegű helyi jogalkotásra.

III. Az ügy érdeme tekintetében

1. A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 3. § (2) bekezdése értelmében a kereskedelmi tevékenység formáját a kereskedő az e törvényben meghatározott szabályok szerint maga választhatja meg. A Ker.tv. 3. § (4) bekezdése értelmében külön törvény, valamint kormányrendelet – többek mellett – a közrend és a közbiztonság érdekében az ilyen tevékenység meghatározott kereskedési formában való folytatását korlátozhatja vagy megtilthatja. A Ker.tv. 3. § (4) bekezdésének g) pontja e kereskedelmi tevékenységek körébe sorolja az üzleten kívüli kereskedelmet is. A „házaló”, üzleten kívüli kereskedelem folytatásának rendeleti szinten történő helyi szabályozására, korlátozására tehát az egyes önkormányzatoknak rendeleti szinten jelen pillanatban nincsen jogi lehetőségük. Egyetértve a közigazgatási és igazságügyi miniszter jogi álláspontjával, egyértelműen megállapítható, hogy a *törvényalkotó nem ad felhatalmazást* az önkormányzatok számára rendeleti szintű szabályok megalkotására az üzleten kívüli, házaló kereskedelmi tevékenységgel összefüggésben, következésképpen *valamennyi ilyen tartalmú önkormányzati előírás törvénytörtő*.

Jelen esetben a kapott tájékoztatás alapján Gádoros Község önkormányzata nem alkotott rendeletet vagy határozatot az üzleten kívüli, házaló jellegű kereskedelmi tevékenység helyi szintű korlátozásával, tiltásával összefüggésben, ugyanakkor a „házaló kereskedelem tilos” feliratú tábla kihelyezésével egyértelműen ennek a látszatát keltette. A jogállamiság elvét és a belőle következő jogbiztonság követelményét sérti minden olyan hatósági megoldás vagy intézkedés, amely alkalmas arra, hogy az adott településen tartózkodó személyeket a jogi szabályozást, különösen a jogkorlátozásokat tekintve megtéveszse vagy félrevezesse.

Az állampolgári bizalom fenntartása szempontjából különösen aggályos „üres jogi

fenyegetéssel” kapcsolatos jogsértés megállapítását nem érinti sem az, hogy milyen, egyébként akár támogató törekvással (pl. idős, kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek jogainak védelme, a helyi közbiztonság növelése) függ össze, sem pedig az, hogy az önkormányzathoz nem érkezett panasz vagy bejelentés az adott intézkedéssel összefüggésben. A felirat nem egyszerűen félreérthető volt, a településen tartózkodó, sőt még az ott élő személyek sem tudhatnak ugyanis arról feltétlenül, hogy a házaló jellegű kereskedelmet az önkormányzat valójában nem tiltja, sőt eleve nem is tilthatja meg.

Mindezek alapján Gádoros Község önkormányzata által kihelyezett félrevezető, törvénysértő jellegű jogkorlátozási lehetőséget tartalmazó tábla kihelyezése miatt kialakult jogi helyzet a jogbiztonság követelményével összefüggő visszásságot okozott.

2. Az üzleten kívüli, házaló kereskedelem korlátozásával és tiltással kapcsolatos önkormányzati intézkedések országos helyzetével, valamint annak okaival kapcsolatban a közigazgatási miniszter – az egyes kormányhivatalok tapasztalatait összegezve – minden részletre kiterjedő tájékoztatást és áttekintést adott. A törvénysértő jogi megoldások „elszaporodásával” kapcsolatban megjegyzem, hogy az említett, az önkormányzatok törvényességi ellenőrzésének közel másfél évig fennálló szünetelésével kapcsolatos következményekre több jelentésben és az éves beszámolómban is felhívtam a figyelmet.⁷

A megkeresésre adott miniszteri válasz fényében a kormányhivatalokat vezető kormány megbízottak által eddig a törvényesség helyreállítása érdekében megtett intézkedésekkel (törvényességi észrevételek kibocsátása, értekezletek tartása, körlevelek küldése) egyetértek. Az egységes gyakorlat kialakításával kapcsolatban a jelzett módszertani útmutató mielőbbi kiadását kifejezetten előremutató lépésnek tartom. Megjegyzem, hogy ebben a módszertani útmutatóban – közvetve – az önkormányzatok számára akár a házaló kereskedéssel és árusítással kapcsolatban fennálló, akut helyi problémák megoldása érdekében egyébként jogszerűen alkalmazható eszközökről is tájékoztatást lehetne adni.

Meglátásom szerint ugyanis az egyes önkormányzatok a fennálló valós problémára, az engedély nélkül folytatott házaló kereskedéssel és árusítással összefüggő veszélyek, bekövetkezett lakossági jogsérelmek (zaklatás, megtévesztés, egészségre veszélyes áruk forgalma) megelőzésére jogszerűtlen, törvénysértő jogi megoldást választottak. A helyzet kezelése érdekében a településeknek *más jogi eszközök* és – részben – *nem jogi eszközök* (pl. a lakosság minél alaposabb tájékoztatása hivatalos közlemények, tájékoztató anyagok formájában vagy az ellenőrzésére jogosult hatóságok értesítése, a hatóságok közötti együttműködés koordinálása) alkalmazására is lett volna lehetőségük.⁸

Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés g) pontja alapján a helyi képviselőtestület a helyi közösséget érintő közügyekben kezdeményezéssel fordulhat a döntésre jogosult szervhez. Az önkormányzatoknak az ún. *feltejtési jog* keretében tehát lehetőségük van arra, hogy kezdeményezzék a Kormánytól vagy az Országgyűléstől az elemzett probléma áttekintését. Ha pedig igazolható, hogy a településeken a helyi lakosság jogainak védelme érdekében (közbiztonság, fogyasztóvédelem) szükségesek bizonyos korlátozások az üzleten kívüli, házaló kereskedelem folytatásával kapcsolatban, akkor ezek megalkotására – a közösségi joggal is konform módon – országos szintű szabályozás formájában van jogi lehetőség.

Intézkedéseim

A jelentésben feltárt alkotmányos joggal összefüggő visszásság jövőbeni megelőzése érdekében

1. Az Obtv. 21. § (1) bekezdése alapján *felkérem* Gádoros Község Önkormányzatának

polgármesterét, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a törvénytörő helyzet mielőbbi felszámolásával, a félrevezető tartalmú felirat (tábla) eltávolításával kapcsolatban;

2. Az Ötv. 20. § (1) bekezdése alapján *felkérem* a belügyminisztert, valamint a közigazgatási és igazságügyi minisztert, hogy – a helyi önkormányzati jogalkotás jogszerűségének előmozdítása érdekében – a rendelkezésükre álló eszközökkel segítsék elő, hogy jelentésem tartalmát mind a kormányhivatalok, mind pedig az egyes települési önkormányzatok megismerhessék.

Budapest, 2011. június 6.

Prof. Dr. Szabó Máté sk.

Melléklet: Lábjegyzet

¹ Jellemzően az ún. szükségességi-arányossági tesztet, a nem alapvető joggal összefüggő hátrányos megkülönböztetés esetén az ésszerűségi tesztet, a tulajdonjog korlátozása esetén pedig közérdekűségi tesztet.

² Vö. 9/1992. (I. 30.) AB határozat.

³ Vö. 72/1995. (XII. 15.) AB határozat.

⁴ Vö. 49/1995. (VI. 30.) AB határozat

⁵ Vö. 56/1991. (XI. 8.) AB határozat.

⁶ Ötv. 1. § (3) és (5) bekezdés.

⁷ Lásd Beszámoló az állampolgári jogok országgyűlési biztosának 2010. évi tevékenységéről, 130. o.

⁸ A nem jogi eszközök hatékony alkalmazásával kapcsolatban jó példa lehet Mezőberény Város Önkormányzata, amely egy külön közleményben tájékoztatta a helyi lakosokat a „trükkös lopások” megelőzésével kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról, valamint a házaló kereskedelemre vonatkozó részletszabályokról.

TÁJÉKOZTATÓ AZ ÖNKORMÁNYZATOK VAGYONI DÖNTÉSEIT ÉRINTŐ EGYES FORMAI KÖVETELMÉNYEKRŐL

Készítette: Törvényességi Ellenőrzési és Felügyeleti Főosztály

A képviselő-testületek az önkormányzati jogok gyakorlása során számos esetben hoznak olyan jellegű döntéseket, amelyek végrehajtása a polgári jog körébe tartozó szerződés megkötésével realizálódik. Így például az önkormányzati vagyont érintő jogügyletek, vagy az önkormányzatok egyes pályázatainak esetén az önkormányzati döntés a határozathozatal mellett szerződési formát is ölt.

Az Ötv. 80. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat vagyona tekintetében a tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik. A tulajdonosi joggal való rendelkezés azt jelenti, hogy a tulajdonjogból fakadó rendelkezési részjogosítványokat a képviselő-testület gyakorolhatja. Ezen jogosítványok gyakorlása során **elengedhetetlen feltétel, hogy a döntést hozó képviselő-testületi tagok megismerjék** a felelősségteljes döntéshez szükséges információkat, így az elfogadni kívánt szerződések tartalmát, **a szerződés tervezetének szövegét.**

A képviselő-testületi ülések jegyzőkönyveinek törvényességi ellenőrzése során gyakorta tapasztalható, hogy – jellemzően a vagyoni tárgyú döntések esetében – a testületi jegyzőkönyvhöz csatolt előterjesztések, mellékletek között nem lelhető fel a jóváhagyni kívánt szerződés tervezete. Szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy nem helyes az az önkormányzati gyakorlat, amelynél a képviselő-testület olyan szerződés aláírására ad felhatalmazást, amely írásos formában a testület elé nem került beterjesztésre. Még ilyen esetben is szükséges a szerződés írott szövegének képviselő-testület általi (utólagos) jóváhagyása, tekintettel arra, hogy ennek elmaradása esetén a testületi döntés tartalma – vagyis az, hogy milyen jogügyletben vesz részt az önkormányzat – érdemben nem ismerhető meg.

A képviselő-testület elé beterjesztett szerződések a hozzájuk kapcsolódóan hozott döntések mellékletét képezik, ennek megfelelően **szükséges a szerződések tervezetét**, illetve – amennyiben a tervezethez képest eltérő tartalommal került elfogadásra – **az elfogadott szerződés szövegét a testületi ülésről készült jegyzőkönyvhöz csatolni**.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 12/A. § (1) bekezdése szerint „a költségvetés végrehajtása során az államháztartás alrendszerében tárgyévi fizetési kötelezettség a jóváhagyott kiadási előirányzatok mértékéig – a saját bevételek teljesülési ütemére figyelemmel – vállalható, és kifizetések – kivéve a jogszabályon, bírósági, illetve közigazgatási jogerős határozaton alapuló kötelezettségeket és járandóságokat, továbbá a 12. § (7) bekezdésében meghatározott kiadásokat – is ezen összeghatárig rendelkezhető el (utalványozás).” Az Áht. 100/C. § (4) bekezdése értelmében **„a kötelezettségvállalás előtt meg kell győződni arról, hogy a jóváhagyott költségvetés fel nem használt és le nem kötött része biztosítja a fedezetet.”**

A fentiekből következően az önkormányzat, illetőleg annak szerve általi kötelezettségvállalás esetén a vállalt kötelezettség fedezetét is biztosítani kell. Amennyiben az önkormányzat szerződéses kötelezettséget vállal (pl. adásvételi szerződés), a szerződésben természetesen nem szükséges feltüntetni a pénzügyi fedezet rendelkezésre állásának igazolását, **a kötelezettségvállalásról szóló önkormányzati határozatokban azonban minden esetben szerepeltetni szükséges, hogy a költségvetés mely előirányzata terhére vállalható a kifizetés.**

Javasoljuk a helyi önkormányzatok számára, hogy működésük során, valamint a testületi ülések előterjesztéseinek előkészítésénél, az ülésekről készült jegyzőkönyvek összeállítására során a fentiekben kifejtettekre kiemelt figyelmet fordítani szíveskedjenek.

HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY TÁJÉKOZTATÓI

A KET. NOVELLA II. ÁLTAL BEVEZETETT NÉHÁNY FONTOSABB VÁLTOZÁS (3. RÉSZ)

Készítette: Dr. Bereczky Katalin

A tényállás tisztázása

A hatóság szabadon választhatja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt, azonban törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely bizonyítási eszköz alkalmazását vagy kizárólagos alkalmazását, illetve előírhatja valamely szerv véleményének a kikérését.

Az eljárások elhúzódásának megelőzése indokolta a korábbi szabályozás változtatását, mely a vélemény beszerzését írta elő. A változtatás szerint egyértelmű, hogy a hatóságnak csak biztosítania kell – megfelelő határidő tűzésével – a szerv részére a véleményezés lehetőségét, ezért azt ki kell kérni, de ha nem ad véleményt, ennek hiányában is meghozható a döntés.

Fontos azonban felhívni a figyelmet, hogy ez nyilvánvalóan nem vonatkozhat a szakhatósági állásfoglalásra, mert annak hiánya továbbra is semmisségi ok!!! (Ket. 121. § (1) bekezdés c) pontja)

Lefoglalás

Mivel a lefoglalás tárgyában hozott döntések közvetlenül érintik a lefoglalt dolog feletti tulajdonjogot, így indokolt ugyan a végrehajtásra vonatkozóan halasztó hatállyal nem bíró, de önálló fellebbezési jogot biztosítani.

A Ket. 50/A §-a új (5) bekezdése szerint a lefoglalást elrendelő végzés és a lefoglalás megszüntetése iránti kérelmet elutasító végzés ellen önálló fellebbezési jog biztosított, ennek azonban a végzés végrehajtására nincs halasztó hatálya!

A lefoglalt dolog kiadására – amennyiben a tényállás tisztázásához a lefoglalás a továbbiakban már nem szükséges – a korábbi 5 munkanap helyett 8 nap, az értékesítésre a korábbi 3 munkanap helyett a felhívástól számított 5 nap áll rendelkezésre.

Tanú

A tanúként megidézett személy köteles a meghallgatása végett megjelenni és – a törvényben meghatározott kivételektől eltekintve - tanúvallomást tenni.

A Ket. 61. § (1) bekezdése alapján a Ket.-nek tételesen meg kell határoznia, hogy mely eljárási kötelezettségek felróható megszegése esetén van helye eljárási bírság kiszabásának, a tanúvallomás megtagadása esetére azonban eddig nem rendelkezett a Ket., így nem volt szankcionálható, tehát indokolt volt a tanú felelősségét e tekintetben megteremteni. Ezért került a Ket. 53. §-a kiegészítésre az új (7) bekezdéssel, miszerint ha a

tanú e kötelezettségének – a következményekre való figyelmeztetés ellenére – nem tesz eleget, eljárási bírsággal sújtható.

Szemle

A korábbi 10 munkanap helyett 15 nappal korábban kell a helyszíni szemle időpontjáról a szakhatóságot értesíteni, ha törvény vagy kormányrendelet lehetővé teszi, hogy a szakhatóság az állásfoglalását helyszíni szemle keretében adja meg.

Ismét felhívjuk a figyelmet arra, hogy ezen lehetőséggel élve a szakhatóság részéről kiadott állásfoglalásnak meg kell felelnie a Ket. 44. § (6) bekezdésében foglaltaknak, miszerint a szakhatósági állásfoglalás tartalmára a határozat tartalmára vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, így tehát annak tartalmaznia kell a Ket. 72. § (1) bekezdés g) pontjában foglaltaknak megfelelően a kiadmányozó aláírását is.

Amennyiben helyszíni szemle keretében kerül sor a szakhatósági állásfoglalás kiadására, annak alapján csak akkor lehet az eljáró hatóságnak döntést hozni, ha a kiadmányozásra jogosult írta alá, egyéb esetben meg kell várni a Ket. előírásainak megfelelően kiadott állásfoglalást.

Szakértő

Ha a szakvélemények közötti lényeges szakkérdésben olyan eltérés van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással nem tisztázható, indokolt lehetőséget biztosítani a hatóságnak arra, hogy a rendelkezésére álló más bizonyítékok mérlegelésével is dönthessen az eltérő szakértői vélemények között, ne csak újabb szakértő kirendelésével. E lehetőséget fogalmazza meg a Ket. módosított 59. § (5) bekezdése.

Tolmács

A módosítás egyrészt pontosítás, másrészt választási lehetőséget biztosít a hallássérült vagy siketvak ügyfélnek, valamint az eljárás egyéb résztvevőjének arra, hogy jelyelvi tolmácsot kérjen vagy írásban tegyen nyilatkozatot, a beszéd fogyatékos pedig szóban vagy írásban tegyen nyilatkozni.

Eljárási bírság

A Ket. 61. § (1) bekezdésébe került át az alapelvek közül a rosszhiszeműen eljáró ügyfél vagy egyéb résztvevővel szembeni eljárási bírság alkalmazásának a lehetősége. Az eljárási bírság kiszabása mérlegelés tárgyát képezi, de a rosszhiszeműen eljáró ügyfél, vagy az eljárás egyéb résztvevője által okozott többletköltség megtéríttetése viszont kötelező, a rosszhiszeműség megállapítása esetén tehát az okozott többletköltségek megtéríttetésére vonatkozóan a hatóságnak nincs mérlegelési joga.

A rosszhiszeműség megállapításakor nagy körültekintéssel kell eljárni, mint minden mérlegelési jogkörben hozott döntés esetében, az indokolásban itt is részletezni kell a mérlegelési szempontokat!

Rosshiszeműség esete lehet pl. ha valótlan állításokkal kísérel meg a hatóság félrevezetését. De rosszhiszeműség az is, ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője a

bizonyos körben őt terhelő együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, pl. sorozatban túllépi a határidőket, meghiúsítja a hatósági ellenőrzést vagy szemlét stb.

A rosszhiszeműség nevesített esete a kizárási szabályok körében a Ket. 43. § (1) bekezdésében található, miszerint rosszhiszeműen jár el, ha nyilvánvalóan alaptalan kizárási okot jelent be, vagy ugyanabban az eljárásban, ugyanazon ügyintézővel szemben ismételten alaptalan bejelentést tesz, vagyis pl. ugyanazon okból már egyszer elutasították. Ilyen esetben is a kizárást megtagadó végzésben eljárásbírással sújtható.

Közmeghallgatás

A munkanapok helyett napokban történő számítás rendhagyó esete, mert a közmeghallgatás helyéről és idejéről az érintetteket hirdetmény vagy közhírré tétel útján – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a korábbi 5 munkanap helyett nem több, hanem kevesebb nappal, azaz 3 nappal korábban kell értesítenie a hatóságnak.

Egyezségi kísérlet

Új szabály a Ket. 64. § (1) bekezdésében, hogy a hatóságnak az egyezség létrehozását minden olyan esetben meg kell kísérelnie az ellenérdekű ügyfelek között, amikor tárgyalást tart, ugyanis az ügy mielőbbi elbírálását segíti, ha a hatóság megpróbál közvetíteni a felek között.

Pozitív változás, hogy kikerült a Ket.-ből az a rövid életű szabály, miszerint az egyezség jóváhagyásától számított 1 éven belül bármely ügyfél kérhette az egyezséget jóváhagyó határozat visszavonását.

A határidő számítása

A Ket. módosítás visszatért a határidők naptári napokban történő számításához, csupán egyetlen helyen (Ket. 79. § (2) bekezdése) maradt meg a munkanapokban történő számítás, a kézbesítési vételelnél. Ha az irat „nem kereste” jelzéssel jön vissza a hatósághoz, a döntést a tértivevény szerinti második kézbesítés megkísérlését követő 5. munkanapon kell kézbesítettnek tekinteni.

Erre tekintettel a Ket. 65. § (1) bekezdése akként változott, hogy a napokban vagy munkanapokban megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének a napja, vagyis ahogy ezt a Ket. 33. § (5) bekezdése tartalmazza, az ügyintézési határidő a kérelemnek a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező szervhez történő megérkezését követő napon kezdődik.

Igazolási kérelem

A korábbi 5 munkanap helyett a tudomásszerzéstől vagy az akadály megszűnésétől számított 8 napon belül lehet benyújtani.

Iratbetekintés

Kikerült a Ket. 69. § (1) bekezdés a) pontjából, hogy a döntés tervezetében az eljárás jogerős befejezéséig nem lehet betekinteni, mert a rendelkezés azt a téves látszatot keltette, mintha az eljárás jogerős befejezését követően erre lett volna lehetőség.

Az iratbetekintés biztosításáról nem kell külön végzést hozni, tehát a hatóság vagy biztosítja az iratbetekintést, vagy végzésben dönt az irat-betekintési kérelem elutasításáról. A végzés ellen az iratbetekintést kérő személy önálló fellebbezéssel élhet.

Új rendelkezés a Ket. 69/B. §-a, miszerint ha a hatóság hivatalból nem tudja megállapítani, hogy az iratbetekintési kérelem elbírálásakor az iratbetekintés – üzleti vagy egyéb méltányolható okból való – korlátozásának okai fennállnak-e, az üzleti és más méltányolható magánérdek alapján védelemre jogosultat határidő tűzésével nyilatkozattételre hívja fel. Ha az határidőben nem nyilatkozik, az iratbetekintés nem tagadható meg.

Ezen új rendelkezés azt az esetet szabályozza, amikor az iratbetekintés iránti kérelem vizsgálata során észleli a hatóság, hogy üzleti titok vagy méltányolható magánérdek védelme lehet indokolt, az üzleti titok, magánérdek jogosultja azonban az iratbetekintés kérelmezéséig nem intézkedett adatai védelmében. A hatóságnak ilyenkor a 68. § (1) bekezdés d) pontjára is figyelemmel – a feltehetően védett adat védelme érdekében – az üzleti titok, magánérdek jogosultját fel kell hívnia, hogy nyilatkozzon, valóban üzleti titokról vagy más méltányolható érdekről van-e szó, kéri-e ezek zártan kezelését.

A módosítás alkalmas annak a helyzetnek a kezelésére is, amikor az iratbetekintési jog kérelemre való korlátozását követően – akár már az eljárás lezárását követően – merülnek fel olyan körülmények, amelyek utóbb az iratbetekintési jog korlátozásának indokait megszüntetik, például akkor, ha az üzleti titok jogosultja felhagy az ezt megalapozó tevékenységével, vagy az üzleti titkot maga hozza nyilvánosságra. Az ügyféli jogok minél teljesebb érvényesülése érdekében indokolt megteremteni annak – a védett adat jogosultja számára is garanciát jelentő – lehetőségét, hogy a korábbi hatósági döntést felül lehessen vizsgálni.

A bizonyítékok ismertetése az ügyféllel

Az ügyfél mellőzésével lefolytatott bizonyítási eljárásról és az iratbetekintés lehetőségéről a korábbi 5 munkanap helyett 8 napon belül kell az ügyfelet értesíteni és 8 nap áll rendelkezésére a nyilatkozattételre.

A Ket. 70. § (2) bekezdése a hatóság részére állapít meg egyszerűbb szabályt, miszerint az értesítés mellőzhető, ha az ügyfél számára már a bizonyítási eljárás során biztosította a hatóság, hogy megismerjen minden bizonyítékot és módjában álljon gyakorolni jogait, tehát már nem feltétel, hogy azt meg is ismerte és módjában állt gyakorolni az ezzel kapcsolatos jogait, elegendő, ha ezek lehetősége biztosított volt, de az ügyfél valami oknál fogva ezzel nem élt.

KÖZLEKEDÉS-IGAZGATÁS: A 304/2009. (XII. 22.) KORM. RENDELET ALKALMAZÁSÁNAK GYAKORLATÁRÓL

Készítette: Dr. Molnár László

A közúti közlekedési nyilvántartásba bejegyzett jármű tulajdonjogának, illetve üzembentartó személyének változását igazoló teljes bizonyító erejű magánokiratnak a közlekedési igazgatási eljárásban történő felhasználhatóságához szükséges kötelező tartalmi elemekről szóló 304/2009. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2010. január 1. napján lépett hatályba, de a közlekedési igazgatási hatóság csak 2010. július 1. napjától – a jogszabályban előírt fél év moratóriumot követően – utasíthatta el a közlekedési igazgatási eljárásban történő felhasználás céljából joghatás kiváltására alkalmatlan magánokiraton alapuló bejelentéseket.

Előfordul, hogy az eladó a változás-bejelentési kötelezettségét elkésve teljesíti, így pl. 2010. január 1. napját megelőzően kötött adásvételi szerződést nyújt be, vagy 2010. január 1. napját követően keletkezett ugyan az okirat, de a R. 3. §-ban meghatározott tartalmi követelményeknek nem felel meg.

Az eladó ilyenkor esetenként arra hivatkozik, hogy a vevő elutasító magatartása miatt nem tud megfelelő okiratot benyújtani és felajánlja, hogy az általa benyújtott elfogadhatatlan szerződést utólagosan kijavítja.

Az okmányiroda (közlekedési igazgatási hatóság) a nyilvántartásba történő bejegyzésre alkalmatlan szerződés kiegészítését (beleírás, további adatok utólagos beküldése stb.) nem fogadhatja el.

Ezen esetekben az okmányirodának a R. 5. §-a értelmében a bejelentés tényének a bejegyzését el kell utasítania. Az elutasítás határozattal történik, amelyben a hatóság felszólítja az ügyfelet a R. 3. § szerinti tartalmi követelményeknek megfelelő teljes bizonyító erejű magánokirat (adásvételi-, üzembentartói szerződés) benyújtására, valamint a R. 5. §-a alapján felhívja az ügyfél figyelmét a késedelmes bejelentés jogkövetkezményeire.

Elutasító határozatának indokolási részében hívja fel az ügyfél figyelmét arra, hogy amennyiben a vevő nem hajlandó a megfelelő formájú és tartalmú szerződés megkötésében együttműködni, úgy a hiányzó szerződéses nyilatkozatot bíróság által pótolthatja, amellyel már érvényesen be tudja jelenteni a tulajdonosváltást. Fontos, hogy a bíróságtól annak megállapítását is kérje, hogy a vevő a gépjárművet mikor vette át, ugyanis ez alapján tudja a vevőn az esetleges bírságokat, büntetéseket utólag behajtani. A késedelmes bejelentés jogkövetkezményeként arra kell a bejelentő eladó figyelmét felhívni, hogy amennyiben a szükséges okiratot időben nem nyújtja be és ezáltal bejelentése nem kerül bejegyzésre a nyilvántartásba, úgy a következő évi gépjárműadó fizetési kötelezettség is őt terhelheti.

Felhívjuk az okmányirodák (közlekedési igazgatási hatóság) figyelmét, hogy az eladó bejelentése tényének a bejegyzését elutasító határozat kizárólag az eladóra – mint ügyfélre – tartalmazhat rendelkezéseket, tehát a vevő részére a bejelentési kötelezettségének teljesítésére vonatkozó és egyéb felhívásokat nem tartalmazhat!

A változásnak a nyilvántartásba történő bejegyzésre alkalmatlan szerződése polgári jogi szempontból alkalmas a jármű tulajdonjog-változásának az igazolására.

Ha az eladó a közlekedési igazgatási hatósághoz a változás bejelentésekor „nyilvántartásba történő bejegyzésre alkalmatlan okirat” benyújtásával kívánt eleget tenni, ezen okirat alapján a hatóságnak meg kell keresnie a vevő lakhelye szerint illetékes okmányirodát, s ezt követően annak kell a közlekedés-igazgatási feladatokról, a közúti okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM. rendelet 76/A. § (6) bekezdés a) pontja alapján megindítania az ezen esetre előírt közlekedési igazgatási eljárást.

ADÓIGAZGATÁSI ÜGYKÖRBE VÉGZETT FELÜGYELETI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI

Készítette: Dr. Kovács András

A **munkabérből, nyugdíjból történő letiltás** esetén általánosságban előforduló helytelen gyakorlat, hogy az elsőfokú adóhatóságok a letiltás kiadásakor az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 153. §-ra hivatkoznak.

E szerint: Ha az adóhatóság az adóst megillető járandóságot (kifizetést), a hitelintézetnél kezelt összeget, illetőleg követelést vonja végrehajtás alá, és a munkáltató, kifizető, hitelintézet, valamint más személy az adóhatóság felhívása ellenére a levonást, átutalást, megfizetést elmulasztja, vagy nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően teljesíti, az adóhatóság határozattal kötelezi a levonni, átutalni, megfizetni elmulasztott összeg erejéig az adótartozás megfizetésére. A határozatban foglalt teljesítési határidő elteltével az adóhatóság az adó-végrehajtási szabályok szerint intézkedik a tartozás behajtása (végrehajtása) iránt.

Az idézett jogszabályhelyből kitűnik, hogy ez arra az esetre szól, ha az adóhatóság felhívása ellenére mulaszt a megkeresett (pl. munkáltató). Az első megkeresésnek azonban semmiképpen sem lehet indoka egy olyan törvényi rendelkezés, mely a megkeresés mulasztása esetén követendő további teendőkhöz ad támpontot.

Az Art. nem rendelkezik szélesebb körben munkabérből történő letiltás szabályozásáról. Az Art. 144. §-a szerint viszont az adóhatóság alkalmazottja a végrehajtási eljárásban az egyes végrehajtási cselekmények foganatosításakor a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) rendelkezéseit alkalmazza, ha az Art. másként nem rendelkezik.

A Vht. 58. § (1) bekezdése pedig konkrétan fogalmaz: Ha az adós a végrehajtó helyszíni eljárása alkalmával, illetőleg a végrehajtható okirat postai kézbesítésétől számított 15 napon belül nem fizette meg a tartozását, a végrehajtó az adós munkabérére [7. § (1) bek.] letiltja, és ilyen módon lefoglalja.

Felmerülhet esetleges kérdésként, hogy a megszővegezése miatt, ez a rendelkezés csupán a munkabérből történő letiltásra ad-e felhatalmazást?

A Vht. 58. §-a azonban utal a Vht. 7. § (1) bekezdésére, mely szerint: A bírósági végrehajtás során a pénzkövetelést elsősorban a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, az adós

rendelkezése alatt álló összegből, illetőleg az adós munkabéréből, illetményéből, munkadíjából, a munkaviszonyon, munkaviszony jellegű szövetkezeti jogviszonyon, közszolgálati és közalkalmazotti jogviszonyon, szolgálati viszonyon, társadalombiztosítási jogviszonyon alapuló járandóságából, valamint a munkából eredő egyéb rendszeres, időszakonként visszatérően kapott díjazásából, juttatásából, követeléséből (a továbbiakban együtt: munkabéréből) kell behajtani.

A Vht. ezután a 61-79. §-ig szabályozza a levonás közös, és egyes (munkavállalói munkabér, nyugdíj) szabályait.

A helyes eljárás tehát a munkabérből történő letiltás esetén, ha a letiltási rendelvénnyben az elsőfokú adóhatóság a Vht. 58. § (1) bekezdésére hivatkozik, az adott esethez igazodóan megjelöli a vonatkozó részletszabályokat is, és figyelmeztetésként, de nem a letiltás jogalapjának megjelöléseként hivatkozik az Art. 153. §-ra is.

Külön kiemelendő, hogy amíg a letiltási rendelvényt elég levél formában megküldeni a megkeresett részére, addig az Art. 153. §-a szerinti kötelezésről szóló jogszabály konkrét határozati formát ír elő.

A fentiekből láthatóan, az Art. és a Vht. kettőssége az adóigazgatási végrehajtási eljárásokban olyan helyzetet teremt, ahol a két jogszabály egymás mellett élése miatt fokozott figyelmet kell fordítani az eljárási cselekményekre.

Ezen okból fontosnak tartjuk, hogy rámutassunk – a teljesség igénye nélkül – a **gépjármű foglалás** esetkörüire is.

A Vht. 103. § (1) bekezdése szerint gépjármű lefoglalása esetén a végrehajtó köteles a forgalmi engedélyt és a gépjármű törzskönyvét is lefoglalni. Ha ez bármilyen okból nem lehetséges, a forgalmi engedély, illetve a törzskönyv lefoglalásának megghiúsulását és ennek okát a foglalási jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

A Vht. 103. § (2) bekezdése alapján a végrehajtó a foglalási jegyzőkönyv másolatát, valamint a lefoglalt forgalmi engedélyt és törzskönyvet megküldi a gépjármű-tulajdonos lakcíme vagy székhelye (ennek hiányában telephelye) szerint, külföldi lakóhellyel (székhellyel vagy telephellyel) rendelkező tulajdonos esetében pedig az üzembentartó lakcíme vagy székhelye (ennek hiányában telephelye) szerint illetékes közlekedési igazgatási hatóságnak. Ha az illetékes hatóság nem állapítható meg, az okmányokat a gépjárművet nyilvántartó hatóságnak kell megküldeni.

Ha a forgalmi engedély vagy a törzskönyv lefoglalása megghiúsult, a végrehajtó a foglalási jegyzőkönyv másolatának megküldésével egyidejűleg felhívja a közlekedési igazgatási hatóságot, hogy a gépjárművet vonja ki a forgalomból; a hatóság köteles e felhívásnak haladéktalanul eleget tenni.

A Vht. 103. § (3) bekezdése kimondja: A végrehajtó a gépjárművet a járműnyilvántartásban szereplő adatok alapján is lefoglalhatja, ha az adós a gépjármű tulajdonosaként van a nyilvántartásba bejegyezve; a közlekedési igazgatási hatóság a végrehajtó megkeresése alapján ilyenkor is a (2) bekezdés szerint jár el.

Az elsőfokú adóhatóságok gépjárműfoglalás esetében gyakran csupán a Vht. fenti szabályait veszik figyelembe az eljárásuk során.

Előfordult, hogy az adós a végrehajtási kifogásában jelezte, hogy a gépjárművére vállalkozása működtetéséhez van szüksége, ekkor azonban sajnálatos módon elkerülte az elsőfokú adóhatóság figyelmét az Art. 154. §-a.

Eszerint: A vállalkozási tevékenységet végző adózó üzemi, illetve üzleti tevékenységéhez szükséges gépjárművére folytatott végrehajtást, az adóvégrehajtó a gépjármű lefoglalás foglalási jegyzőkönyvben történő feltüntetésével foganatosítja. Ha ez lehetséges, a gépjármű törzskönyvét is le kell foglalni. Ha a gépjármű lefoglalását követő 6 hónapon belül az adózó az adótartozását nem fizeti meg, az adóvégrehajtó a gépjármű forgalmi engedélyét is lefoglalja.

A vállalkozási tevékenységet végző adózót tehát hasznos nyilatkoztatni arról, hogy a végrehajtás alá vont gépjárműve az Art. 154. §-nak megfelelően üzemi, illetve üzleti tevékenységéhez szükséges-e.

Amennyiben igen, akkor a Vht. 103. §-a nem alkalmazható, mert az Art. 144. §-a csak abban az esetben rendeli alkalmazni a Vht. végrehajtásra vonatkozó előírásait, amennyiben az Art. eltérő rendelkezést nem tartalmaz.

Az Art. pedig jelen esetben a 154. §-ban a Vht.-től eltérően úgy rendelkezik, hogy üzemi, illetve üzleti tevékenységéhez szükséges gépjárművek esetében a vállalkozási tevékenységet végző adózók gépjárműve csak 6 hónap eltelte után vonható ki a forgalomból. Az elidegenítési és terhelési tilalom ettől függetlenül bejegyeztethető, de a forgalomból kivonásra (forgalmi engedély lefoglalása) azonban csak 6 hónap után kerülhet sor.

TÁJÉKOZTATÓ A WEKERLE SÁNDOR ALAPKEZELŐ TEVÉKENYSÉGÉRŐL ÉS PÁLYÁZATAIRÓL

Készítette: Bognár Szilvia

A Wekerle Sándor Alapkezelő felelős a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz rendelt, hazai költségvetési forrásból megvalósuló egyházi, nemzetiségi, civil és társadalmi felzárkózással kapcsolatos pályázatok előkészítéséért és lebonyolításáért. Emellett hatáskörébe tartoznak egyes közoktatási és felsőoktatási projektek is, mint például a hátrányos helyzetű diákoknak a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer és az Útravaló Ösztöndíjprogram, ahol támogatás elnyerésére nyílik lehetőség.

I. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási

intézményi támogatás. Az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és megyei ösztöndíj pénzkezelési feladatait a Wekerle Sándor Alapkezelő végzi, míg az adatrögzítési feladatokat az ösztöndíjpályázathoz csatlakozó települési és megyei önkormányzatok látják el.

A települési önkormányzatok által nyújtott támogatás:

Az önkormányzatok által évente kiírt Bursa Hungarica pályázat helyben kerül elbírálásra, így a döntéshozatal azon a szinten történik, ahol a legtöbb ismeret birtokában képesek a rászorultságot elbírálni. A települési önkormányzati támogatás havi összegét pályázónként állapítja meg az önkormányzat, ennek összege minimum 1.000 Ft/fő/hó.

A megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás:

A megyei önkormányzat kiegészítheti a települési önkormányzat által megítélt ösztöndíj összegét. A kiegészítés összege minimum 1.000 Ft/fő/hó (A települési és a megyei támogatás együtt: önkormányzati ösztöndíjrész.)

Intézményi támogatás:

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium (továbbiakban: minisztérium) a felsőoktatásban már tanuló vagy a továbbiakban tanulni kívánó, szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok támogatásához oly módon kíván hozzájárulni, hogy az önkormányzati ösztöndíjrészt – az Oktatási Közlönyben közzétett értékhatárig – kiegészíti (intézményi ösztöndíjrész). A kiegészítés maximális összege a 2010. évi fordulóban 5.000 Ft/fő/hó volt. A támogatást a hallgató számára abban a felsőoktatási intézményében folyósítják, amely intézmény a hallgató után, hallgatói juttatás jogcímen költségvetési támogatásban részesül.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer jogszabályi háttérét a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet tartalmazza.

Az önkormányzati ösztöndíjrész folyósításának technikai lebonyolításáért a Wekerle Sándor Alapkezelő a felelős. Az önkormányzatok egy tanulmányi félévre egy összegben utalják a Bursa célszámlára a támogatott hallgatók 5 havi támogatási összegét. A beérkezett támogatási összegeket a Wekerle Sándor Alapkezelő a kifizető felsőoktatási intézmények szerint újracsoportosítja, majd továbbutalja a felsőoktatási intézményeknek, amennyiben az intézmény a pályázó ösztöndíjra való jogosultságát visszaigazolta. Az ösztöndíjat (mind az önkormányzati, mind az intézményi részt) az a felsőoktatási intézmény folyósítja a hallgató számára, amelytől a hallgató – az állami költségvetés terhére – támogatást kap.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer keretén belül két típusú pályázat nyújtható be:

„A” típusú pályázat

Azok az önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik a képzésre vonatkozó keretidőn belül, teljes idejű (nappali tagozatos) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező

alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, egységes, osztatlan képzésben vagy felsőfokú szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

„B” típusú pályázat

A pályázatra azok az önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű fiatalok jelentkezhetnek, akik:

a) a 2010/2011. tanévben utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások;

vagy

b) felsőfokú diplomával nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizettek;

és a 2011/2012. tanévtől kezdődően felsőoktatási intézmény keretében teljes idejű (nappali tagozatos) alapképzésben és szakképzettséget eredményező alapképzésben, egységes, osztatlan képzésben vagy felsőfokú szakképzésben kívánnak részt venni.

II. Útravaló Ösztöndíjprogram

A program átfogó célja a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének elősegítése, a fiatalok továbbtanulásának, szakma, érettségi- és diplomaszerezési esélyeinek javítása, a számukra elérhető ösztöndíjrendszer megújítása, valamint a természettudományos érdeklődésű tanulók tehetséggondozása. A középfokú oktatási intézményekben történő zökkenőmentes, sikeres továbbtanulás nagy áldozatokat, elsősorban anyagi természetű kiadásokat követel meg az érintett családoktól. A rossz szociális kondíciókkal bíráló, szegénységben élő családokra óriási terheket ró gyermekeik iskolázatása, a továbbtanulás finanszírozása.

Az Útravaló Ösztöndíjprogram keretében a 2005/2006-os tanévtől kezdődően az alábbi alprogramok kínálnak lehetőséget a halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok, valamint a természettudományok iránt kiemelt érdeklődést tanúsító tanulók számára:

Esélyegyenlőségi alprogramok:

- Út a középiskolába ösztöndíj, amelynek célja a résztvevő tanulók felkészítése érettségire adó középiskolában való továbbtanulásra.
- Út az érettségihez ösztöndíj, amelynek célja a részt vevő tanulók támogatása a középiskola sikeres befejezése céljából.
- Út a szakmához ösztöndíj, amelynek célja a részt vevő tanulók a részt vevő szakiskolai tanulók sikeres tanulmányainak elősegítése, tanulási nehézségeinek leküzdése.

Tehetséggondozó alprogram:

- Út a tudományhoz alprogram, amelynek célja a természettudományok, a műszaki tudományok és a matematika területe iránt kiemelt érdeklődést mutató tanulók tehetséggondozása.

Az esélyegyenlőségi alprogram keretében a tanulók ösztöndíjban és – nem pénzügyi – mentori támogatásban, a mentorok ösztöndíjban, a közoktatási intézmények pedig 5.000-200.000 Ft összegű lebonyolítási támogatásban részesülnek. (A közoktatási intézmények lebonyolítási támogatása csak abban az esetben kerül folyósításra, ha a költségvetés forrást biztosít rá!)

Az esélyegyenlőségi alprogramokban a védelembe vett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, családba fogadott, átmeneti nevelésbe vett, ideiglenes hatállyal elhelyezett, vagy utógondozásban, vagy utógondozói ellátásban részesülő tanulók pályázhatnak választott mentortanárukkal együtt, oktatási intézményük közreműködésével.

A tehetséggondozó alprogramban gimnáziumban, szakközépiskolában vagy szakiskolában működő, maximum 5 diákból álló kutatócsoportok nyújthatnak be pályázatot, a kutatást vezető pedagógus és oktatási intézményük közreműködésével.

Az ösztöndíj folyósításáról:

A 2010/2011. tanévben a 2010. évi forduló keretében támogatásban részesített ösztöndíjasokat 8 havi, a továbbfutó ösztöndíjasokat pedig 10 havi támogatás illeti meg.

A közoktatási intézmény az Alapkezelő által átutalt támogatást ösztöndíj formájában köteles egy összegben átutalni/kifizetni az ösztöndíjasok részére, a támogatás bankszámlára érkezését követő 15 napon belül.

Az ösztöndíj a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény rendelkezései szerint adóterhet nem viselő járandóságnak minősül, így a közoktatási intézmény annak összegét nem jogosult csökkenteni.

Az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és a megyei ösztöndíj pénzkezelési feladatait a Wekerle Sándor Alapkezelő végzi, míg az adatrögzítési feladatokat az ösztöndíjpályázathoz csatlakozó települési és megyei önkormányzatok látják el.

Az Útravaló Ösztöndíjprogram jogszabályi hátterét a 155/2008. (VI. 6.) Korm. rendelettel módosított, az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló 152/2005. (VIII. 2.) Korm. rendelet biztosítja.

III. Nemzeti Civil Alapprogram

Az Országgyűlés 2003. június 23-án fogadta el a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt, melynek fő célja a civil szervezetek pályázatok útján történő támogatásával azok működésének megerősítése, a civil szektor fejlődésének elősegítése.

Az Alapprogramból támogatásban részesülhetnek mindazok a Magyarországon nyilvántartásba vett magánalapítványok és társadalmi szervezetek (ide nem értve a munkaadói- és munkavállalói érdekképviselőket, pártokat és biztosítóegyesületeket), amelyek legalább egy éve ténylegesen működnek. A támogatási összegek felosztásáról a civil szervezetek képviselői közül választott kollégiumok döntenek.

2011. január 1-jén hatályba lépett a 311/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, amely módosítja a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény végrehajtásáról szóló 160/2003. (X.7.) Korm. rendeletet. Ennek értelmében a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz rendelt források egységes kezelése érdekében 2011. január 1-jével a Nemzeti Civil Alapprogram kezelését a Wekerle Sándor Alapkezelő vette át az ESZA Nonprofit Kft-től. A továbbiakban az Alapkezelő látja el az NCA működtetésével kapcsolatos, a 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet 12. § (2) bekezdésében meghatározott feladatokat.

A pályázatok részletes kiírásai, valamint a pályázati útmutatók és a kapcsolódó dokumentumok a Wekerle Sándor Alapkezelő honlapján a www.wekerle.gov.hu oldalon található!

A Wekerle Sándor Alapkezelő pályázatairól készséggel adnak tájékoztatás a Kormányablakok munkatársai is, de a pályázatokat közvetlenül az Alapkezelőhöz kell benyújtani.

Kérdéseivel fordulhat az alapkezelő ügyfélszolgálatának munkatársaihoz is, és amennyiben szeretné, telefonon előre egyeztetett időpontban személyes konzultáción is részt vehet.

A Wekerle Sándor Alapkezelő elérhetőségei:

Cím: 1055 Budapest, Bihari János utca 5.

Telefonszám: 06/1-301 3200

Internetes elérhetőség: www.wekerle.gov.hu

Email cím: info@wekerle.gov.hu.

KOORDINÁCIÓS ÉS SZERVEZÉSI FŐOSZTÁLY TÁJÉKOZTATÓI

BEMUTATTÁK A MAGYARY ZOLTÁN KÖZIGAZGATÁS-FEJLESZTÉSI PROGRAMOT

2011. június 14-én Dr. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes mutatta be a kormány közigazgatás-fejlesztési stratégiáját, a Magyary Programot. Magyary Zoltán volt kormánybiztos és egyetemi tanár nevét viselő, a közigazgatás átalakításáról szóló program lényege a közigazgatás korszerűsítése, rendszerének átláthatóbbá, szolgáltatásainak ügyfélközpontúbbá tétele és új kormánytisztviselői életpálya kereteinek kidolgozása. A cél az, hogy a Magyary Program egy folyamatosan frissülő, a kor követelményeihez és céljaihoz igazodó cselekvési program legyen, amely prognosztizálhatóvá teszi a közigazgatás fejlesztését.

Kapcsolódó link:

[Magyary Zoltán Közigazgatási-fejlesztési Program](#) Pdf - 2,3 MB

[Magyary Program a köz szolgálatára](#) – cikk a kormányportálon

TÁJÉKOZTATÓ A KÖZTISZTVISELŐI ÉS KORMÁNYTISZTVISELŐI JOGVISZONY MEGSZÜNTETÉSÉNEK ÚJ SZABÁLYAIRÓL

Készítette: Dr. Lőrincsik Péter

Az Országgyűlés a 2011. május 23-i ülésnapján fogadta el a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény módosításáról, valamint a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény módosításáról szóló 2011. évi LIII. törvényt, mely a Magyar Közlöny 2011. évi 56. számában jelent meg, és 2011. június 1-jétől hatályos.

A jogállási törvények módosítására azért került sor, mert az Alkotmánybíróság mindkét esetben alkotmányellenesnek minősítette az indoklás nélküli felmentés lehetőségét. (8/2011. (II. 18.) AB határozat; 29/2011. (IV. 7.) AB határozat)

A köztisztviselők közszolgálati jogviszonyának megszűnési esetei közé visszakerült a hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel történő megszűnés, amit korábban a törvény megszüntetési okként kezelte.

Új megszűnési ok, ha a köztisztviselő a társadalombiztosítási szabályok alapján az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt

megszerezte, kivéve, ha a köztisztviselő kérelmére és hivatali érdek alapján a munkáltató a jogviszonyt fenntartja.

A köztisztviselők közszolgálati jogviszonyának megszüntetése során új szabálynak minősül, hogy a köztisztviselőt fel lehet menteni létszámcsökkentés esetén, ha átszervezés következtében munkaköre feleslegessé vált, ha nyugdíjasnak minősül, illetve ha megszűnt az a tevékenység, amelyben foglalkoztatták.

A jegyzőre vonatkozó speciális szabály, hogy ha a körjegyzőség megszűnik, illetve a körjegyzőségbe tartozó önkormányzatok megváltoznak és e változás következtében a körjegyzői tisztségre új pályázat kiírására kerül sor, vagy a polgármesteri hivatal megszűnik és az érintett önkormányzat részvételével körjegyzőség alakul, illetve területszervezési intézkedés következtében önkormányzat szűnik meg vagy jön létre, ez olyan átszervezésnek minősül, amely alapján a jegyző közszolgálati jogviszonya felmentéssel – az átszervezésre hivatkozással – szüntethető meg.

Kötelező a köztisztviselő felmentése méltatlanság, nem megfelelő munkavégzés és bizalomvesztés esetén, vagy ha egészségügyi okból feladatai ellátására alkalmatlan (ha képzettségének, besorolásának és egészségi állapotának megfelelő betöltetlen munkakör nincs, vagy ha az ilyen munkakörbe való áthelyezéséhez nem járul hozzá). Szintén fel kell menteni a nyugdíjba vonuló köztisztviselőt kérelme esetén.

A munkáltató a felmentést köteles megindokolni. Az indokolásból a felmentés okának világosan ki kell tűnnie és a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy a felmentés indoka valós és okszerű.

Hivatalára az a köztisztviselő méltatlan, aki olyan magatartást tanúsít – akár a hivatali munkájával (munkavégzésével) összefüggésben, akár munkahelyén kívül –, amely alkalmas arra, hogy az általa betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett társadalmi bizalmat súlyosan rombolja, és emiatt nem várható el, hogy a munkáltató a jogviszonyt fenntartsa. Ilyen magatartásnak kell tekinteni különösen azt, amely a pártatlanság, a befolyástól való mentesség, a hivatásetikai normák sérelmét eredményezi.

A hivatalára méltatlanná vált köztisztviselő jogviszonyát felmentési idő nélkül (azonnali hatállyal) kell megszüntetni.

Nem megfelelő munkavégzés mint felmentési ok abban az esetben állhat fenn, ha a munkáltató által végzett szakmai munka értékelése alapján a köztisztviselő munkaköri feladatainak ellátása nem megfelelő színvonalú, és a közigazgatási szervnél nincs másik felajánlható munkakör, vagy a köztisztviselő a felajánlott munkakört nem fogadta el.

Bizalomvesztésnek pedig az minősül, ha a köztisztviselő megszegi azon kötelezettségét, amely szerint feladatait szakmai lojalitással köteles ellátni. Szakmai lojalitás alatt kell érteni különösen a vezető által meghatározott szakmai értékek iránti elkötelezettséget, a vezetőkkel és a munkatársakkal való alkotó együttműködést, szakmai elhivatottsággal történő, fegyelmezett és lényeglátó feladatvégzést.

A méltatlanság, illetve nem megfelelő munkavégzés jogcímén felmentett köztisztviselő nem jogosult végkielégítésre.

A kormánytisztviselőkre vonatkozó szabályozás szinte teljesen megegyezik a fentiekkel.

A kormánytisztviselők esetében megszüntetési lehetőségként szabályozza még a törvény azt az esetkört, ha munkakörének vagy munkavégzési helyének egyoldalú módosítása miatt a kormánytisztviselő ezt kéri.

A módosítás 2012. január 1-jétől megteremti a kormánytisztviselők számára a kormánytisztviselői jogviszonyból származó igényének érvényesítése érdekében a belső jogorvoslat lehetőségét azzal, hogy létrehozza a Kormánytisztviselői Döntőbizottságot, mely elsősorban a bírói út kiváltását célozza.

Ilyen jogvita esetek különösen a jogviszony megszüntetése, az összeférhetlenség megszüntetésére irányuló írásbeli felszólítás, a minősítés, a teljesítményértékelés és a szakmai munka értékelésének megállapítása, a fegyelmi és kártérítési ügyben hozott határozat, a kinevezés egyoldalú módosítása, a fizetési felszólítás, valamint egyes mérlegelési jogkörben hozott munkáltatói döntések.

Ezekben az esetekben a kormánytisztviselő közszolgálati panaszával a Döntőbizottsághoz fordulhat, melynek döntésével szemben a kormánytisztviselő, illetve a munkáltató bírósághoz fordulhat.

A jogvita gyors rendezését szolgálja az, hogy a közszolgálati panaszt a 30 napon belül indokolással ellátott határozatban kell elbírálni.

TÁJÉKOZTATÓ A KORMÁNYHIVATALBAN ELVÉGZETT DOLGOZÓI ELÉGEDETTSÉGI FELMÉRÉSRŐL

Készítette: Dr. Lőrincsik Péter

A Csongrád Megyei Kormányhivatal már közvetlenül a megalakulását követő időszakban hozzákezdett minőségügyi rendszerének kialakításához. Ennek kezdő lépéseként – az országban elsőként, a Nemzeti Közigazgatási Intézet által koordinált kormánytisztviselői elköteleződés-mérést is megelőzve – dolgozói elégedettségi felmérést hajtottunk végre.

A felmérés célja az volt, hogy átfogó képet kapjunk arról, hogy egy éppen csak megalakult szervezet – mint munkahely – milyen adottságokkal rendelkezik, melyek a legfontosabb erősségei, és hol vannak még fejlesztésre váró területek, valamint a munkatársak hogyan vélekednek szűkebb-tágabb munkakörnyezetükről.

A Kormányhivatal vezetésének célja, hogy az így beérkezett válaszok alapján az egyes szervezeti egységek, illetve az összhivatal elégedettségi eredményeit továbbfejlessze.

A felmérésre 2011. május második felében került sor on-line elérhető kérdőív kitöltés keretében.

A kérdőív kitöltésére nyitva álló időtartam alatt összesen 752 kollégánk nyilvánított véleményt érzéseiről, mely a hivatali létszám 74,9 %-a.

A kérdőívet anonim módon lehetett kitölteni egyszer használatos kód segítségével, mely kizárólag a Kormányhivatal törzshivatalát, illetve szakigazgatási szerveit azonosította.

Így a kérdőívek feldolgozása során külön értékelhettük az egyes kérdések tekintetében a szakigazgatási szerveknél, illetve a törzshivatalban dolgozók összesített attitűdjét, valamint az összhivatali értékeket.

A kérdések – a könnyebb összesíthetőség érdekében – feleletválasztós módszerrel kerültek megadásra, de volt lehetőség rövid vélemény kifejtésére is.

A munkahelyi légkör vonatkozásában munkatársaink például 85 %-a adott őszinte, barátságos, illetve a munkavégzés területén együttműködő minősítést, míg 10 %-uk érzékeli feszültnek közvetlen munkakörnyezetét. 3 %-uk szerint a kollégák egymással szemben közömbösen viselkednek, 2 %-uk pedig nem tudta megítélni a helyzetet.

A kifejtős válaszokban munkatársaink a pénzügyi motivációt emelték ki fejlesztendő területként, illetve több helyen jelezték a megyei szintű, illetve térségi szintű szerveknél dolgozók illetménykiegészítésből adódó bérfeszültségének munkavégzésre gyakorolt negatív hatását.

Számos rövid távon is megvalósítható fejlesztési javaslat is érkezett, melyek hasznos segítséget nyújtottak a Kormányhivatal vezetése számára a munkakörnyezet javítását célzó beruházások tervezéséhez.

Szeretnénk a felmérést az idei év második felében, illetve ezt követően évente megismételni, hogy folyamatosan aktuális és összehasonlítható információk álljanak rendelkezésre.

A Kormányhivatal vezetésének célja hogy a szervezet minden munkatársa elégedett legyen, hiszen a szolgáltató közigazgatást megvalósítani csak olyan tisztviselőkkel lehet, akik maguk is elégedettek.

SZOCIÁLIS ÉS GYÁMHIVATAL TÁJÉKOZTATÓI

AZ ALANYI ÁPOLÁSI DÍJRA VALÓ JOGOSULTSÁG FELTÉTELEI A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ELLÁTÁSRÓL SZÓLÓ 1997. ÉVI LXXXI. TÖRVÉNY (TNY.) SZERINTI SAJÁT JOGÚ NYUGDÍJNAK MINŐSÜLŐ ELLÁTÁS MEGÁLLAPÍTÁSÁT KÖVETŐEN

Készítette: Dr. Haraszi Szilvia

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 40. §-a és 41. § (1) bekezdése értelmében az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult – a jegyes kivételével – a hozzátartozó [Ptk. 685. § b) pontja], ha állandó és tartós gondozásra szoruló

- a) súlyosan fogyatékos, vagy
- b) tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi.

Az Szt. 42. § (4) bekezdése értelmében az ápolási díjra való, 41. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogosultság (az ún. alanyi ápolási díj) továbbra is fennáll, ha az ápolási díjban részesülő személy számára a Tny. szerint saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátást állapítanak meg, feltéve, hogy az ápolási díjat a nyugdíj megállapításának időpontjában több mint tíz éve folyósítják.

A fenti törvényszövegből következő feltétel továbbá, hogy ez a tíz éves időtartam egybefüggő legyen, abban az egymást követő felülvizsgálatok során megszakadás ne történjen.

Mindez vonatkozik Szt. 43/A. §-ában meghatározott jogosultra, vagyis a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy ápolása, gondozása fejében alanyi jogú ápolási díjra jogosult személy esetére is. Az ápolat állapotára vonatkozó kétféle minősítés tehát – súlyosan fogyatékos személy vagy fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy – irreleváns a tíz egybefüggő év vonatkozásában, így az abban bekövetkezett változás nincs kihatással az ápolási díjban részesülő személynek az Szt. 42. § (4) bekezdésében meghatározott jogosultságára.

A konkrét ügyben a szentesi állandó lakos ügyfél **súlyosan fogyatékos hozzátartozója** ápolása miatt alanyi jogú ápolási díjban részesült:

- 1991. szeptember hó 1. napjától – 2002. május hó 28. napjáig,
- majd 2004. április hó 22. napjától – 2010. szeptember 30-ig;

és ugyan sem az ellátás jogosultja, sem az ápolat személye nem változott, a háziiorvosi igazolás szerint **tartósan beteg hozzátartozó** ápolása miatt a szentesi lakos ügyfél méltányos alapú ápolási díjban részesült:

- 2002. május hó 29. napjától – 2004. április hó 21. napjáig.

Az ügyfél 2010. július 22-én az első fokú szociális hatóságon csatolta a Dél-alföldi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság (6801 Hódmezővásárhely, Andrassy út 33.) végzését, amely

szerint részére az Igazgatóság 2010. május hó 29. napjától havi 40.000,- Ft nyugdíj előleget állapított meg. Majd 2010. szeptember 9-én az ápolást végző csatolta a Dél-alföldi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnak az öregségi nyugdíj megállapítására vonatkozó 2010. augusztus hó 25. napján kelt határozatát, egyúttal kérte, hogy 2010. szeptember 1-től ne vonják az ápolási díjból a nyugdíjjarulékot.

Az ügyben Szentes Város Jegyzője megállapította, hogy az Szt. 42. § (4) bekezdése értelmében 2004. április hó 21. napja az az időpont, amelytől a kérelmező alanyi ápolási díjra való jogosultsága folyamatos volt 2010. május hó 29. napjáig. Erre való hivatkozással, és mert az Szt. 42. § (1) bekezdés *b*) pontja értelmében nem jogosult ápolási díjra a hozzátartozó, ha a számára folyósított öregségi nyugdíj összege magasabb, mint az ápolási díj összege, az I. fokú szociális hatóság úgy döntött, hogy az ápoló az ellátásra a továbbiakban nem jogosult.

Az ügyfél ezt követően jogorvoslati kérelemmel élt a Szociális és Gyámhivatalnál, melyben vitatta Szentes Város Jegyzőjének döntését. Hivatkozása szerint súlyosan fogyatékos hozzátartozójára tekintettel 1991. év óta folyamatosan kapta az ápolási díjat, melyre a továbbiakban is jogosult.

Hivatalunk Szentes Város Jegyzőjének határozatát a fentebb részletezettek alapján jogszabályszerűnek találta, és helybenhagyta.

Az első és másodfokú szociális hatóság álláspontjának helyességét végül megerősítette a Csongrád Megyei Bíróság 2011. április 14. napján kelt ítélete is. Ebben a bíróság a szentesi lakos ügyfél, mint felperes keresetét elutasította.

ÉPÍTÉSÜGYI HIVATAL TÁJÉKOZTATÓI

ELÉRHETŐSÉGI VÁLTOZÁS

Tájékoztatjuk partnereinket, hogy elérhetőségünk az alábbiak szerint megváltozott:

Csongrád Megyei Kormányhivatal Építésügyi Hivatalának

Állami Főépítésze és Építésfelügyelete

Levelezési cím (maradt a régi): 6741 Szeged, Rákóczi tér 1. (6701 Szeged, Pf. 1096)

Székhely: 6720 Szeged, Horváth Mihály u. 1/b.

Telefon: (62) 551-955

Fax: (62) 551-952

E-mail címeink változatlanok.

NÖVÉNY- ÉS TALAJVÉDELMI IGAZGATÓSÁG TÁJÉKOZTATÓI

FELHÍVÁS CSONGRÁD MEGYE PARLAGFŰ MENTESÍTÉSÉRE

A parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) az 1920-as évek elején jelent meg Magyarországon, és azóta is folyamatosan terjed. A gyomnövény mezőgazdasági kártételén túlmenően a lakosság jelentős hányadánál légúti allergiát okoz, tehát terjedésének humán-egészségügyi vonzatai is vannak. A fentebb vázolt problémákra tekintettel széles társadalmi összefogás alakult ki a parlagfű mentesítéssel kapcsolatban.

Az 2007-ben végzett V. Országos Gyomfelvételezés adatai alapján a parlagfű hazánk legnagyobb borítással szereplő gyomnövénye. Az országban Somogy, Baranya, Bács-Kiskun és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tartoznak a legfertőzöttebbek közé. Csongrád megye a közepesen fertőzött területek közé sorolható. A megye dél-nyugati része, az ún. Szegedi-homokhátság képezi a legösszefüggőbb fertőzött területeket (mellékelt térkép). A gyomnövény jelenléte meghatározó a parlag területeken, a kapás kultúrák közül napraforgóban, illetve gabona tarlókon.

A helyes mezőgazdasági gyakorlat elvárásai szerint a 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet alapján a mezőgazdasági termelést elősegítő támogatás csak annak folyósítható, aki gyommentesítési kötelezettségeinek eleget tett.

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény előírja a gyommentesítést. Konkrétan nevesíti a parlagfüvet, amelynek irtása minden termelő, földtulajdonos és földhasználó kötelessége. A törvény rendelkezései előírják, hogy a termelők minden év június 30-ig kötelesek a parlagfű mentesítést elvégezni, illetve a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, valamint a gyommentes állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.

A gyommentesítés ellenőrzésében a Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI), a Földhivatalok, valamint a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok vesznek részt úgy, hogy a felderítést az előbb említett két intézmény, a hatósági eljárás lefolytatását, pedig a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok végzik.

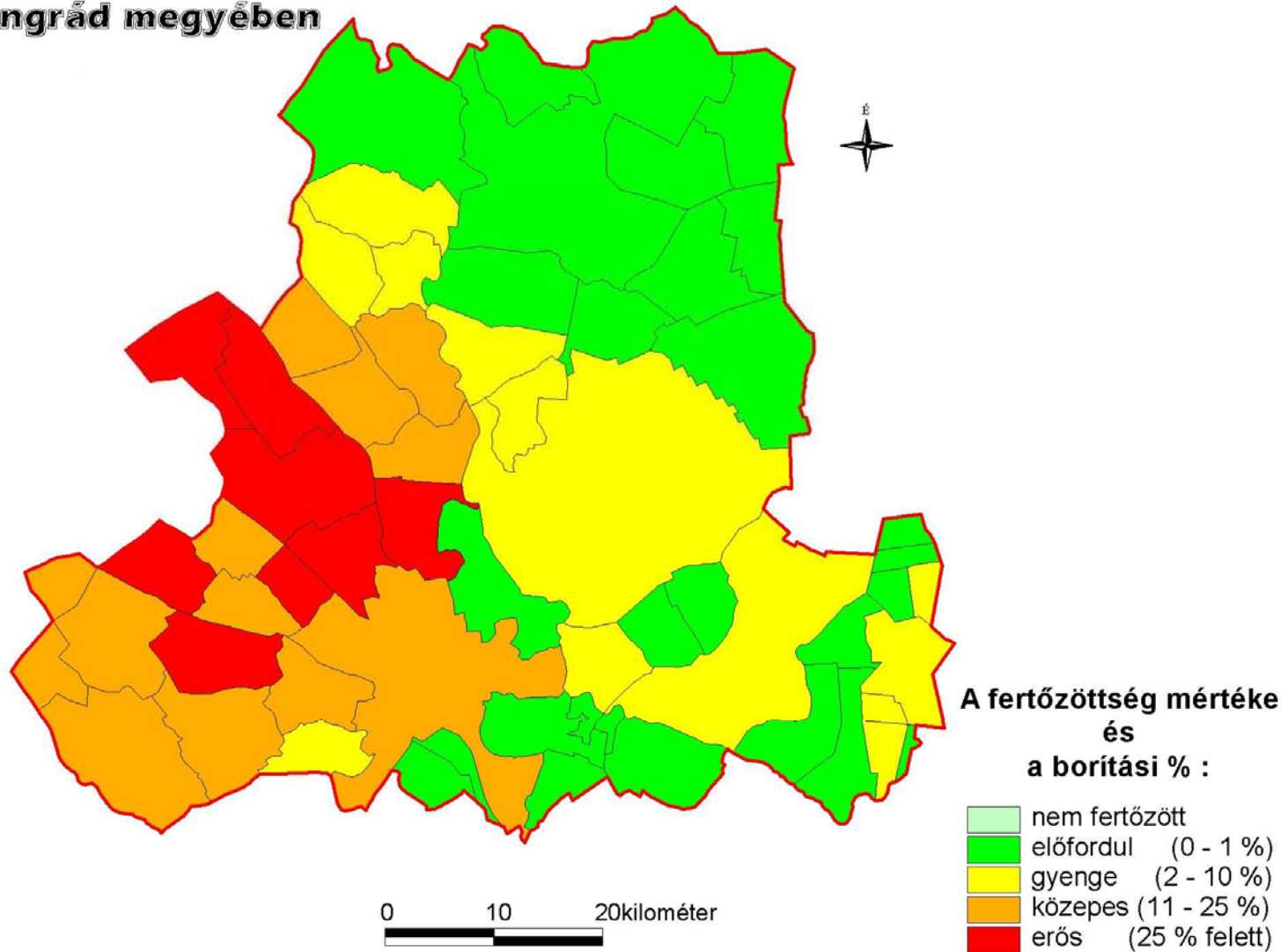
A parlagfűvel fertőzött és felderített területeken a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság területarányosan 15.000-5.000.000 Ft-ig terjedő növényvédelmi bírságot szab ki, valamint elrendeli és végrehajtja a területre a közérdekű védekezést elsősorban kaszálás formájában. A hivatkozott törvény rendelkezései alapján az Igazgatóságok illetékességi területükön, tehát külterületen végzik tevékenységüket, belterületen a bírságok kiszabásának kivételével a település önkormányzatának jegyzője jár el növényvédelmi hatósági jogkörében.

A 2011. évben a tavaszi ár és belvíz helyzetet is figyelembe véve számottevő parlagterület, illetve parlagfű fertőzés várható.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága tisztelettel kéri az ügyben érintetteket, hogy a gyommentesítéssel kapcsolatos feladataikat a jogvesztő határidőig végezzék el.

**Parlagfűvel fertőzött területek
Csongrád megyében**

FÖLDMŰVELÉSÜGYI IGAZGATÓSÁG TÁJÉKOZTATÓI

KÁRTALANÍTIJÁK A GAZDÁKAT – A KORMÁNYHIVATAL GYŰJTI AZ UBORKAFERTŐZÉSSEL KAPCSOLATOS BEJELENTÉSEKET

Készítette: Varga Márta

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága megkezdte az E. coli uborkafertőzés miatt kialakult zöldségpiaci károkra vonatkozó bejelentések gyűjtését. Az Igazgatóság kéri a jegyzők segítségét abban, hogy a válság következtében kárt szenvedett uborka, paradicsom, paprika, korai káposztafélé, salátafélék termelőit tájékoztassák arról, hogy a falugazdászoknál jelentkezzenek.

A németországi E. coli uborkafertőzés miatt kialakult zöldségpiaci válság komolyan érinti a magyarországi zöldségtermesztőket. Elsősorban az uborka, a paradicsom, a salátafélék, a paprika és a korai káposztafélék váltak eladhatatlanná. A kormány szándéka az, hogy felmérje az ebből adódott károkat és kártalanítsa a gazdákat. Ezért azt kéri, hogy a helyi falugazdásznál jelentkezzenek azok, akik a megtermelt zöldségfélét a baktériumfertőzés miatt nem tudták értékesíteni.

A gazdáknak 48 órával a megsemmisítés, vagy ingyenes átadás előtt a helyi falugazdásznál kell bejelentést tenni. Az ehhez szükséges nyilatkozatok náluk, illetve a Földművelésügyi Igazgatóságnál átvehetők.

A kártalanítási eljárással kapcsolatban további információ kérhető személyesen a falugazdász irodákban a megszokott ügyfélfogadási időben, vagy telefonon a Földművelésügyi Igazgatóságon. (Szeged, Deák Ferenc u. 17. Tel: 62/553-460)

Azok jelentkezését is várják, akik az E. coli fertőzés miatti válság következtében csökkentett áron kénytelenek értékesíteni termékeiket.

Felhívjuk a gazdák figyelmét, hogy a kártalanítás érdekében őrizték meg a zöldségfélék termelésével kapcsolatos termeltetési-szállítási szerződéseket, eladási bizonylatokat, felvásárlási jegyeket, illetve minden olyan dokumentumot, mely a megsemmisítést, ingyenes átadást, vagy a csökkentett értékű eladást bizonyítja.

A Magyar Közlöny 67. számában megjelent a piacról kivont zöldségfélék után a zöldségtermelők részére biztosított kártalanításról szóló 58/2011. (VI. 20.) VM rendelet.

MUNKAÜGYI KÖZPONT TÁJÉKOZTATÓI

MUNKAERŐ-PIACI HELYZETKÉP (CSONGRÁD MEGYE – 2011. MÁJUS)

Készítette: Fejes Ágnes

Főbb megyei adatok

Csongrád megye	2010	2011		Változás az előző		Változás az előző	
	május	április	május	hónaphoz	évhez	hónaphoz	évhez
	fő			% -ban		főben	
Nyilvántartott álláskeresők száma	21596	23262	21800	93,7	100,9	-1462	204
Férfi	11005	11588	10748	92,8	97,7	-840	-257
Nő	10591	11674	11052	94,7	104,4	-622	461
legfeljebb ált. iskola	6847	7545	7090	94,0	103,5	-455	243
szakmunkásképző, szakiskola	6847	7107	6589	92,7	96,2	-518	-258
szakközépiskola, technikum	4413	4758	4478	94,1	101,5	-280	65
gimnázium	1942	2144	2003	93,4	103,1	-141	61
diplomás	1547	1708	1640	96,0	106,0	-68	93
25 évnél fiatalabb	3153	3426	3095	90,3	98,2	-331	-58
50 éves és idősebb	5057	5565	5322	95,6	105,2	-243	265
Nyilvántartásba belépő	2061	2623	2197	83,8	106,6	-426	136
Első alkalommal belépő	182	191	151	79,1	83,0	-40	-31
RSZS+RÁT+BPJ	3664	4524	4312	95,3	117,7	-212	648
álláskeresési járadék	4630	4630	4291	92,7	92,7	-339	-339
álláskeresési segély	1840	1826	1795	98,3	97,6	-31	-45
Tartósan (1 éven túl) regisztráltak	5984	5932	5590	94,2	93,4	-342	-394
Tartós munkanélküli arány	27,7%	25,5%	25,6%	100,6	92,5	0,1%	-2,1%
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	2054	2310	2058	89,1	100,2	-252	4
A nyilvántartott álláskeresők aránya (a gazdaságilag aktív népesség százalékában)	12,0	12,3	11,5	93,5	95,8	-0,8	-0,5

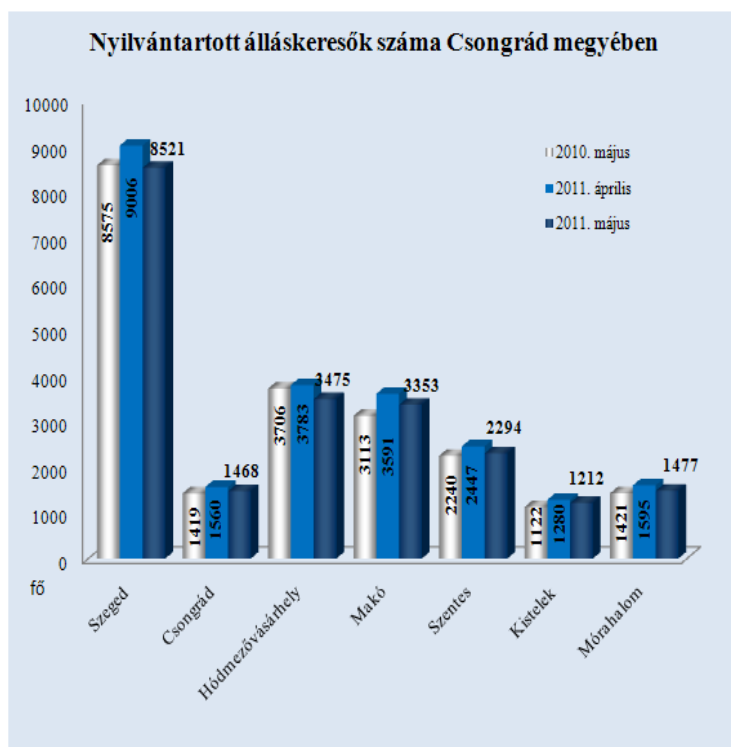
* százalékpont

Fontosabb adatok térségenként — 2011. május

Kirendeltségek	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)			A nyilvántartott álláskeresők aránya (a gazdaságilag aktív népesség százalékában) %			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	Tartósan regisztrált álláskeresők száma (fő)*
	2010. május	2011. április	2011. május	2010. május	2011. április	2011. május		
Szeged	8575	9006	8521	9,6	9,6	9,1	847	1709
Csongrád	1419	1560	1468	15,0	15,8	14,8	138	316
Hódmezővásárhely	3706	3783	3475	14,7	14,3	13,2	364	1059
Makó	3113	3591	3353	16,2	17,8	16,6	258	902
Szentes	2240	2447	2294	11,8	12,3	11,5	208	739
Kistelek	1122	1280	1212	15,5	16,8	16,0	111	398
Mórahalom	1421	1595	1477	13,5	14,5	13,4	132	467
Csongrád megye	21 596	23 262	21 800	12,0	12,3	11,5	2 058	5 590
Magyarország	556 205	611 980	572 013	12,7	13,8	11,9	47 043	157 555

* Egy éve, vagy annál régebben megszakítás nélkül minden hónapban szerepel a nyilvántartott álláskeresők állományában

Májusban, a megyében tovább csökkent az álláskeresők száma

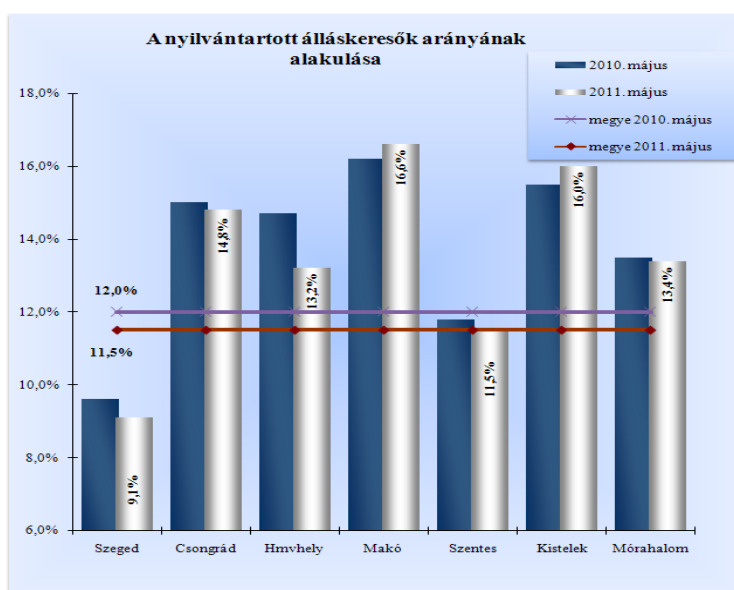

2011. május hónapban 2 197 fő kérte nyilvántartásba vételét, mely 6,6 %-kal, 136 fővel több az egy évvel korábinál, illetve 426 fővel, 16,2 %-kal marad el az előző havi beáramlástól. Az összes beáramló közül az újonnan belépő ügyfelek száma 151 fő.

Csongrád megyében 2011. május végén a nyilvántartott álláskeresők száma **21 800 fő** lett, amely 1 462 fővel, 6,3 %-kal volt kevesebb, mint az **előző hónap** végén. Az álláskeresők 39 %-a (8 521 fő) a szegedi, 16 %-a (3 475 fő) a hódmezővásárhelyi, 15 %-a (3 353 fő) a makói kirendeltségi állományban szerepelt. Egy hónap alatt mindegyik térségben csökkent a létszám, Szegeden 485

fővel, Hódmezővásárhelyen 308 fővel, Makón 238 fővel. Az **előző év** azonos időszakával összevetve a tényadatokat, megyei szinten 204 fős létszámtöbblet látszik. A kirendeltségek közül egy év távlatában Hódmezővásárhelyen 231 fővel, Szegeden 54 fővel esett vissza az álláskeresők száma. Makón 240 fővel, Kisteleken 90 fővel (8 %-kal) haladja meg a nyilvántartásban lévők száma az egy évvel korábit.

Az álláskeresők relatív szintje

A megyében nyilvántartott álláskeresők relatív szintje (gazdaságilag aktív népesség százalékában mért aránya) 2011. május végén 11,5 % volt, az egy hónappal korábitól 0,8 %-ponttal alacsonyabb, az egy évvel korábbi szinttől 0,6 %-ponttal marad el. A mutató értéke a tárgyhónap végén a megye térségei közül továbbra is Szegeden volt a legalacsonyabb (9,1 %) illetve Makón (16,6 %) a legmagasabb. Az előző évhez képest Hódmezővásárhelyen 1,5 %-ponttal, Szegeden 0,5 %-ponttal lett alacsonyabb a ráta szintje.

Nemenkénti megoszlás, korcsoportok, iskolai végzettség, ellátás

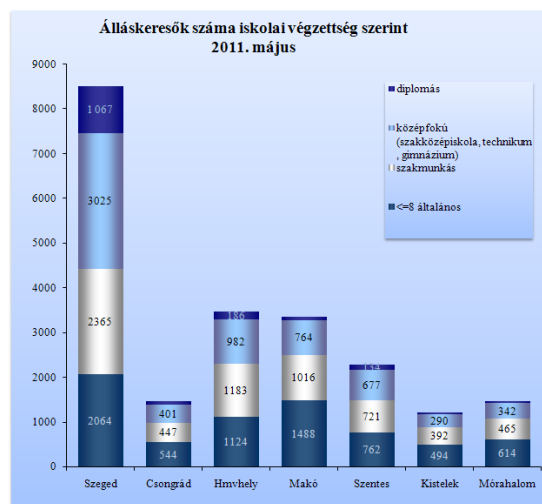
A megyében ebben a hónapban a nők aránya 50,7 %-os volt az álláskeresők között. Egy hónap alatt a nők száma 622, a férfiaké 840 fővel lett kevesebb. Egy év távlatában a férfiak száma 257 fővel esett vissza, a nőké azonban 461 fővel emelkedett. A térségek közül Szegeden, Csongrádon és Mórahalmon nem érte el a nők aránya az 50 %-ot. Az álláskeresők korszerkezete nem változott, egy hónap alatt: a regisztráltak kevesebb, mint 14 %-a (3 095 fő) 25 évnél fiatalabb, 24 %-a pedig már betöltötte az 50. életévét.

A nyilvántartásban szereplő **2 058 fő pályakezdő** a regisztráltak 9,4 %-át képviseli. A fiatalok száma 252 fővel kevesebb az előző havinál, illetve közel azonos az egy évvel korábbi pályakezdő létszámmal, attól mindössze 4 fővel több.

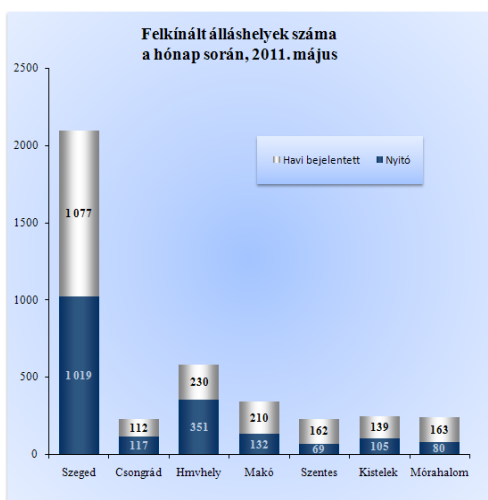
Az álláskeresők iskolai végzettségenkénti összetétele áprilishoz képest kisebb mértékben változott. 2011. május végén, a megyében nyilvántartott álláskeresők 32,5 %-a, 7 090 fő legfeljebb 8 osztályt végzett, 30 %-uk szakmunkás, illetve szakiskolai végzettségű. Az álláskeresők 17 %-a szakközépiskolát, 3,6 %-a technikumot végzett. A gimnáziumi érettségivel rendelkezők aránya 9,2 % (2 003 fő). Diplomával az álláskeresők 7,5 %-a rendelkezett, számuk 1 640 fő, mely 6 %-kal, 93 fővel több az egy évvel korábinál.

A megyében, a hónap végén nyilvántartott álláskeresők 20 %-a, közel 4 300 fő munkaügyi szervezetünktől járadékban, 8 %-a (1,8 ezer fő) pedig segélytípusú ellátásban részesült. A RÁT+BPJ-ben részesülők száma május végén 4 312 fő volt, mely több mint kétszáz fővel csökkent egy hónap alatt.

Álláskeresőink 52,6 %-a kevesebb, mint fél éve; 21,8 %-a 6 hónapnál régebben, de 12 hónapnál rövidebb ideje; 25,6 %-a (5 590 fő) egy éve, vagy annál hosszabb ideje folyamatosan szerepel a nyilvántartásokban, tehát **tartósan regisztrált álláskereső**. E réteg aránya a megyében 20,1% (Szeged) és 32,8 % (Kistelek) között alakult.

Álláshelyek

adminisztrátor, festő, mázó, konyhai kisegítő munkakörökben érkezett.

Május hónapban a megye kirendeltségein bejelentett új álláshelyek száma 2 093 darab volt, mely az egy évvel korábinak 1,6-szerese. A hónap elején meglévő 1 873 álláshellyel együtt közel négyezer álláshelyet tudunk a hónap során felkínálni munkát kereső ügyfeleinknek, több mint felét, 53 %-át (2 096) Szegeden, 15 %-át Hódmezővásárhelyen. Az időszak során beérkezett munkaerő-igények 30 %-a közfoglalkoztatás keretében jelent meg, 14 % a feldolgozóipar, 10 % a kereskedelem, 9 % az építőipar területéről származott. Az állásbejelentések 51 %-ához támogatási igény is kapcsolódott. Foglalkozások szerint a legtöbb állás segédmunkás, takarító, eladó, egyéb gépek, berendezések szerelői, javítói, irodai

FOGYASZTÓVÉDELMI FELÜGYELŐSÉG TÁJÉKOZTATÓI

FOGYASZTÓVÉDELEM A MEGYE JÁTSZÓTEREIN

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság az iskolai nyári szünetet megelőzően, országos témavizsgálat keretén belül vizsgálta a kereskedelmi forgalomban árusított játszótéri eszközök forgalmazását, valamint a köztéri játszótérek üzemeltetését. Csongrád megyében a játszótérek üzemeltetését többségben a helyi önkormányzatok végzik, ezért megyénkben az ellenőrzések az önkormányzatok közreműködésével közösen történtek.

A cél az volt, hogy játék közben a gyermekek ne szenvedhessenek maradandó károsodást a játszótérekben, ne történhessenek halálos kimenetelű balesetek. Sajnálatos módon, Magyarországon a közelmúltban történtek halálos kimenetelű balesetek a játszótérekben ezen szerencsétlenségek ráirányították a figyelmet a játszótéri eszközök vizsgálatára.

A 2004. évet megelőzően hazánkban a területnek nem volt jogi szabályozása. 2004. február 1-jén lépett hatályba **a játszótéri eszközök biztonságosságáról szóló 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet**. A rendelet alapján a tulajdonosoknak vagy üzemeltetőknek 2005. június 30-ig kellett elvégeztetniük kijelölt szervezetekkel a hatályba lépés előtt telepített játszótéri eszközök első ellenőrzését. Ezt követően a nem megfelelőnek értékelt játszótéri eszközöket legkésőbb 2008. december 31-ig kellett a rendelet követelményeinek megfelelő állapotúra alakítaniuk.

A 2009. évtől a játszótéri eszközök tulajdonosai, illetve üzemeltetői kötelesek a játszótéri berendezések ellenőrzését két évente kijelölt szervezettel elvégeztetni.

A hatályos jogszabály alapján a Csongrád Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségének munkatársai a telepített játszótérek esetében vizsgálták, hogy a játszótérekben elhelyezett berendezések rendelkeznek-e megfelelőségi tanúsítvánnyal, ugyanis játszótéri eszköz csak akkor hozható forgalomba, ha megfelel a biztonsági követelményeknek, és ezt kijelölt szervezet által kiadott megfelelőségi tanúsítvánnyal igazolja.

A jogszabály előírja, hogy minden berendezésre vonatkozóan az üzemeltetőnek rendelkeznie kell karbantartási és ellenőrzési tervvel, figyelembe véve a vonatkozó szabvány – MSZ EN 1176 szabványsorozat ezen része – előírásait és a gyártói útmutatókat.

A rendelet meghatározza, hogy a játszótéri eszköz tulajdonosa, illetve üzemeltetője köteles a játszótéri eszköz ellenőrzését évente legalább egyszer, a 2009. évtől legalább kétevente kijelölt szervezettel elvégeztetni.

A játszótéri elemekkel kapcsolatos intézkedésekről az üzemeltetőnek nyilvántartást kell vezetni, ezeket a nyilvántartásokat és az intézkedéseket, igazoló dokumentumokat a játszótéri eszköz tulajdonosa, illetve üzemeltetője köteles legalább 10 éven keresztül megőrizni.

Az MSZ EN 1176 szabványsorozat erre vonatkozó része három féle ellenőrzést különböztet meg:

Rendszeres ellenőrzés szemrevételezéssel; az erősen igénybe vett vagy a vandalizmus által veszélyeztetett játszótérek ezen a fajta ellenőrzés naponta szükséges lehet.

Operatív ellenőrzés; olyan részletes ellenőrzés, amely az eszköz állékonyságának és működésének a felülvizsgálatára terjed ki, az ellenőrzéseket 1-3 hónaponként ajánlott elvégezni.

Éves átfogó ellenőrzés; az éves átfogó ellenőrzések során meg kell állapítani az eszköz, az alapok és a felületek általános biztonsági állapotát.

A Csongrád megyében található nagyobb városok szinte mindegyikében végeztek ellenőrzéseket a Hatóság felügyelői. Tapasztalatai a lefolytatott ellenőrzésekkel kapcsolatban megoszlanak, ugyanis a vizsgált játszótérek nagyobb hányadában rendben találták. De volt olyan eset, amikor egy adott játszótéren található berendezések egyike sem rendelkezett érvényes, kétéves felülvizsgálati jegyzőkönyvvel, vagy például egy-egy berendezésre vonatkozóan nem vezették a karbantartási és ellenőrzési tervet és nyilvántartást.

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZAKIGAZGATÁSI SZERV TÁJÉKOZTATÓI

TÁJÉKOZTATÓ A TERMÉSZETES FÜRDŐVIZEK ÉS FÜRDŐHELYEK KIJELÖLÉSÉRŐL

A természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései alapján a Csongrád Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv illetékességi területén a 2011. évi szezonban az alábbi természetes fürdővizek használatát-, továbbá természetes fürdőhelyek kijelölését engedélyezték a területileg illetékes Kistérségi Népegészségügyi Intézetek.

A nyilvánosság megkeresésére a természetes fürdőhelyekkel foglalkozó munkatársak az alábbi elérhetőségeken adnak információkat:

- **Sziksósfürdő Strand és Kemping (6791 Szeged, Széksósi út 5500/1. hrsz.)**
- **Sziksósfürdő Naturista Strand és Kemping (6791 Szeged, Vereshomok dűlő 1.)**
- **Újszegedi Partfürdő Kemping és Szabadstrand (6726 Szeged, Középkikötő sor 1-3. Tisza folyó bal part 173+785 – 173+835 fkm)**
- **Sándorfalva Nádasztó Szabadidőpark (6762 Sándorfalva, 0384/6. hrsz.)**

Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi, Kisteleki, Mórahalomi Kistérségi Népegészségügyi Intézete (6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11.)

Dr. Kovács Ferenc +36 (62) 592-500 e-mail: szeged@dar.antsz.hu

Dr. Tóth Magdolna +36 (62) 592-500 e-mail: szeged@dar.antsz.hu

- **Mártély Holt - Tiszai szabad strand (6800 Hódmezővásárhely, 15001/1. hrsz.)**
- **Mindszent Tiszai szabad strand (6630 Mindszent, Tisza folyó bal part 215+15 – 215+35 fkm)**

Csongrád Megyei Kormányhivatal Hódmezővásárhelyi, Makói Kistérségi Népegészségügyi Intézete (6800 Hódmezővásárhely, Bajcsy – Zsilinszky E. u. 70.)

Dr. Bugyi Györgyi +36 (62) 213-020 e-mail: mako@dar.antsz.hu

Lévai Istvánné +36 (62) 241-828 e-mail: hmvhely@dar.antsz.hu

Dr. Borosné Solti Klára +36 (62) 241-871 e-mail: hmvhely@dar.antsz.hu

- **Körös - toroki Partfürdő (6640 Csongrád, Tisza folyó jobb part 243+7 - 243+1 fkm)**
- **Tiszai Partfürdő (6600 Szentés, Tisza folyó jobb part 238+5 - 238+4 fkm)**

Csongrád Megyei Kormányhivatal Szentesi, Csongrádi Kistérségi Népegészségügyi Intézete (6600 Szentese, Vásárhelyi út 12.)

Dr. Tóth Gábor +36 (63) 400-175 e-mail: szentes@dar.antsz.hu

Bardóczy Gábor +36 (63) 400-175 e-mail: szentes@dar.antsz.hu

Bugya Erika +36 (63) 400-175 e-mail: szentes@dar.antsz.hu

Az országban engedélyezett és üzemeltetett természetes fürdőhelyek vízminőségi eredményeiről a tájékoztatók a www.antsz.hu honlapon, az Országos Környezetegészségügyi Intézet weboldalán a [lakossági tájékoztatás](#) menüpont alatt érhetők el.